

VÍSINDASTARF

Á LANDSPÍTALA - HÁSKÓLASJÚKRAHÚSI

2002

VÍSINDASTARF Á LANDSPÍTALA - HÁSKÓLASJÚKRAHÚSI

Fylgirit með ársskýrslu LSH með samantekt yfir vísindastarf á spítalanum kemur nú út annað árið í röð. Mjög góð viðbrögð hafa verið frá starfsmönnum spítalans og mikið magn upplýsinga hefur verið sent inn til birtingar. Þótt upplýsingarnar séu ekki tæmandi sýna þær mun viðameiri vísindastarfsemi við spítalann en síðasta hefti gaf til kynna. Unnið var úr innsendu efni þannig að það gæfi gott yfirlit yfir umfang vísindastarfseminnar. Hugleiða má hvernig standa skal að framsetningu svona efnis í framtíðinni, þ.e. hvort skilgreina þurfi hvaða efni og hvernig framsetning gefur besta yfirsýn yfir vísindastarfsemina og gagnast best spítalanum, starfsmönnum, vísindamönnum og almenningi utan spítalans.

Mjög ánægjulegt er að sjá hve kröftugt vísindastarf er unnið á spítalanum og hve starfsmenn hans eru ötulir við að kynna niðurstöður sínar fyrir almenningi og fagfólki, bæði innanlands sem erlendis. Þessa umfangsmiklu vísindastarfsemi staðfesta alþjóðlegar tölur sem sýnt hafa fram á að framlag vísindamanna spítalans er mikið á alþjóðavettvangi.

Í vísindastefnu spítalans segir meðal annars: „Rannsóknarhlutverk spítalans felur í sér bæði sköpun nýrrar þekkingar og hagnýtingu rannsóknarniðurstaðna, íslensku samfélagi til hagsbóta“. Það er von okkar að þær upplýsingar, sem koma fram í þessu fylgiriti verði árviss hvati að enn blómlegra vísindastarfi við spítalann í anda vísindastefnu hans.

Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar,

Oddný S. Gunnarsdóttir
deildarstjóri vísinda og rannsóknarþjónustu

Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir
yfirlæknir vísinda og rannsóknarþjónustu

Sérstakar þakkir fær Reynir Tómas Geirsson, prófessor
fyrir framlag sitt til þessa rits.

EFNISYFIRLIT

Vísindastefna Landspítala - háskólasjúkrahúss3
Reglur Landspítala - háskólasjúkrahúss um vísindarannsóknir4
Vísindaráð LSH9
Vísindasjóður LSH9
Vísindastyrkir10
Ársskýrsla siðanefndar LSH 200212
Leyfi veitt frá siðanefnd LSH 200213
Barnasvið14
Kvennasvið16
Geðsvið17
Lyflækningasvið I18
Lyflækningasvið II25
Skurðlækningasvið26
Svæfinga-, gjörgæslu- og skurðstofusvið29
Slysa- og bráðasvið30
Klínískt þjónustusvið31
Endurhæfingarsvið33
Öldrunarsvið34
Blóðbanki35
Rannsóknarstofnun LSH36
Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga41
Skrifstofa starfsmannamála42
Þróunarskrifstofa hjúkrunar43

VÍSINDASTEFNA LANDSPÍTALA - HÁSKÓLASJÚKRAHÚSS

Landspítali - háskólasjúkrahús gegnir veigamiklu hlutverki í því að efla heilbrigðisvisindi hér á landi. Leit nýrrar þekkingar og þróun tækni eru forsendur framfara og þess að spítalinn geti veitt þjónustu í hæsta gæðaflokki. Spítalinn er háskólasjúkrahús og sem slíkt hluti af hinu alþjóðlega vísindasamfélagi. Metnaðarfull vísindastefna er leiðarljós og hvatning fyrir stjórnendum og starfsmenn spítalans en um leið almenn yfirlýsing um vilja Landspítala - háskólasjúkrahúss til að gegna veigamiklu hlutverki í vísindastarfi. Vísindastefna og viðleitni spítalans á sviði vísinda á sífellt að vera til umræðu og endurskoðunar af starfsmönnum, almenningi, stjórnendum og stjórnvöldum.

Markmið og viðleitni Landspítala - háskólasjúkrahúss er lýst í eftirfarandi meginviðhorfum:

- 1 Rannsóknarhlutverk spítalans felur í sér bæði sköpun nýrrar þekkingar og hagnýtingu rannsóknarniðurstæðna, íslensku samfélagi til hagsbóta.
- 2 Fræðilegt starf þarf að standast samanburð á alþjóðlegum vettvangi og spítalinn á að vera í fararbroddi í þróun heilbrigðisvísinda á Íslandi.
- 3 Vísindarannsóknir skulu vera í samræmi við alþjóðlega viðurkennd siðfræðileg markmið.
- 4 Spítalinn skal leitast við að tryggja starfsfólki sínu tíma, aðstöðu og frjótt starfsumhverfi til að stunda rannsóknir í grunnvísindum sem og hagnýtum fræðum.

Landspítali - háskólasjúkrahús mun vinna að framgangi vísindastefnu sinnar með fjölbættum hætti og eiga nána samvinnu við rannsóknar- og menntastofnanir sem vinna að menntun heilbrigðisstétta og heilbrigðisvisindum. Þetta verður gert með eftirfarandi hætti:

- 1 Í samningum spítalans og menntastofnana verði vísinda- og rannsóknarsamstarf tryggt og til þess hvatt með skýrum gagnkvæmum stuðningi og aðgerðum. Ennfremur verði í framtíðaruppbyggingu Landspítala - háskólasjúkrahúss lögð áhersla á samtvinnu rannsókna, kennslu og þjónustu.
- 2 Spítalinn mun efla samstarf við Háskóla Íslands og aðra skóla, innlenda og erlenda, sem tengjast starfsemi spítalans og menntun heilbrigðisstétta.
- 3 Þverfaglegt rannsóknarstarf verði eflt, bæði innan spítalans og við vísindamenn utan hans.
- 4 Stuðlað verði að samvinnu við lífvísinda- og lyfjafyrirtæki, heilbrigðistækni- og upplýsingatæknifyrirtæki, innlend og erlend.
- 5 Unnið verði að stofnun heilbrigðisvísindastofnunar á lóð spítalans í samvinnu við Háskóla Íslands, aðra skóla og einkaaðila. Með tilkomu slíkrar stofnunar kemst á frjótt umhverfi til uppbyggingar vísinda og aðstaða til að bjóða frumkvöðlum samstarf í nánd við starfsmenn spítalans og þá sem samstarf eiga við hann.
- 6 Aðstaða til klínískra rannsókna verði byggð upp og styrkt. Rannsóknasetur verði skilgreindur hluti af starfsemi spítalans og rannsakerndum til aðstoðar á öllum stigum rannsóknarstarfsins, allt frá umsóknum um fjármagn, siðfræðimál, tölfræðivinnslu og birtingu og útgáfu niðurstæðna.

- 7 Landspítali - háskólasjúkrahús tryggi starfsfólki aðgang að góðu vísindalegu bókasafni með rafrænum tímaritum og gagnasöfnum.
- 8 Starfsfólki verði gefinn kostur á að sækja um launað rannsóknaleyfi á vegum spítalans. Árlega verði tiltekinn starfstími veittur í þessum tilgangi í fjárhagsáætlun Vísindasjóðs LSH og spítalans.

Landspítali - háskólasjúkrahús vill byggja upp öflugan vísindasjóð sem veitir styrki á samkeppnisgrundvelli. Úr Vísindasjóði Landspítala - háskólasjúkrahúss skal veita styrki bæði til byrjenda í rannsóknum sem og reyndari rannsakernda. Stefnt skal að því að koma upp sérstökum tækjakaupasjóði, ætluðum til að styrkja kaup á tækjum til vísindarannsókna. Í fjárhagsáætlun spítalans skulu tilteknir þeir fjármunir er árlega verða til ráðstöfunar úr styrktarsjóðum spítalans. Jafnframt er starfsfólk spítalans hvatt til að sækja um styrki úr öðrum rannsóknarsjóðum, jafnt innlendum sem erlendum. Spítalinn mun eftir fongum aðstoða starfsfólk við gerð umsókna.

Landspítali - háskólasjúkrahús mun vinna að því að setja skýrar siðareglur fyrir vísindastarf og hafa lög og reglur, sem vísindarannsóknir lúta, rannsakerndum aðgengilegar á heimasíðu spítalans.

Landspítali - háskólasjúkrahús hvetur starfsfólk sitt til að kynna rannsóknaniðurstöður á innlendum og erlendum vettvangi sem gerir strangar fræðilegar kröfur. Jafnframt verði mikilvægar niðurstöður kynntar almenningi, m.a. með kynningu í húsakynnum spítalans. Árlega verði sameiginleg kynning á vísindavinnu starfsfólks spítalans á „Vísindum á Vordögum“, með fyrirlestrum og veggspjöldum og viðurkenning veitt þeim starfsmanni sem skarar fram úr. Spítalinn birtir árlega ritskrá starfsfólks með stuttum útdrætti.

Spítalinn mun móta, í samvinnu við Háskóla Íslands, meðferð höfundaréttar og eignarhalds á rannsóknaniðurstöðum. Enn fremur reglur um fjárreiður vísindasjóða og meðferð rannsóknargagna.

Skrifstofa kennslu, vísinda og þróunar Landspítala - háskólasjúkrahúss er starfsfólki spítalans til aðstoðar við vísindastarf hvers konar. Vísindaráð Landspítala - háskólasjúkrahúss er stjórnarnefnd og framkvæmdastjórn LSH til ráðgjafar um vísindastarf á spítalanum.

Samþykkt af stjórnarnefnd LSH

2. maí 2002

REGLUR LANDSPÍTALA - HÁSKÓLASJÚKRAHÚSS UM VÍSINDARANNSÓKNIR

Vísindarannsóknir eru eitt af verkefnum Landspítala - háskólasjúkrahúss. Vísindarannsóknir eru háðar ákvæðum laga og reglugerða og skal við framkvæmd rannsókna ætíð gæta þess að þær séu í samræmi við gildandi lög og reglur. Lög og reglugerðir skilgreina réttindi sjúklinga og skyldur og réttindi vísindamanna sem taka þátt í vísindarannsóknunum en þau eru: Lög um réttindi sjúklinga 1997 nr.74, Lög um lífsýnasöfn 2000 nr. 110, Reglugerð nr. 134/2001 um vörslu og nýtingu lífsýna í lífsýnasöfnum, Reglugerð nr. 552/1999 um vísindarannsóknir á heilbrigðissviði og ýmis ákvæði Laga um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga 2000 nr. 77 og reglur og leiðbeiningar Persónuverndar.

Á LSH eru í gildi Leiðbeiningar um afhendingu sjúkraskráa og heilsufarsupplýsinga og Reglur um meðferð og afhendingu heilsufarsupplýsinga. Jafnframt setur LSH með þessum reglum um vísindarannsóknir frekari ramma um vísindarannsóknir á spítalanum, samskipti vísindamanna við sjúklinga, notkun heilsufarsupplýsinga og annarra rannsóknargagna, vísindasamstarf og fjármál og fjárreiður.

Í 2. gr. laga um réttindi sjúklinga er vísindarannsókn skilgreind á eftirfarandi máta;

„Rannsókn sem gerð er til að auka við þekkingu sem m.a. gerir kleift að bæta heilsu og lækna sjúkdóma. Mat vísindasiðanefndar eða siðanefndar skv. 29 gr. á rannsókninni verður að hafa leitt í ljós að vísindaleg og siðfræðileg sjónarmið mæli ekki gegn framkvæmd hennar.“

Í maí 2002 samþykkti stjórnarnefnd vísindastefnu Landspítala – háskólasjúkrahúss. Þar kemur m.a. fram að LSH vill

- stuðla að fræðistörfum, sem standast samanburð á alþjóðlegum vettvangi, meðal starfsmanna LSH,
- tryggja aðgengi vísindamanna að rannsóknarefni við í samræmi við lög og reglur þar að lútandi,
- tryggja að notkun rannsóknargagna og framkvæmd vísindarannsókna á LSH sé í samræmi við lög, reglur og gildandi viðmið í vísindasiðfræði,
- tryggja sjálfstæði vísindarannsókna, stuðla að skjótri birtingu rannsóknarniðurstaðna og hvetja til samvinnu,
- stuðla að bestu nýtingu rannsóknargagna og rannsóknartækni er spítalinn hefur yfir að ráða við vísindarannsóknir,
- þróa og viðhafa gagnsæja stefnu um skilyrði fyrir samvinnu við utanaðkomandi aðila,
- hvetja til samstarfs við fyrirtæki og samvinnu milli fyrirtækja og
- hafa gagnsæjar reglur um greiðslur vegna uppfinninga, höfundarréttar og leyfissamninga.

1. UM RÉTTINDI SJÚKLINGA LSH ER TAKA ÞÁTT Í VÍSINDARANNSÓKNUM

Í 10. gr. laga um réttindi sjúklinga kemur fram að sjúklingur skal fyrirfram samþykkja með formlegum hætti þátttöku í vísindarannsókn. Áður en slíkt samþykki er veitt skal gefa honum ítarlegar upplýsingar um vísindarannsóknina, áhættu sem henni kann að fylgja og hugsanlegan ávinning og í hverju þátttakan er fólgin. Sjúklingi skal gerð grein fyrir því að hann geti hafnað þátttöku í vísindarannsókn og hann geti hvenær sem er hætt

þátttöku eftir að hún er hafin. Um aðgang að upplýsingum úr sjúkraskrá, þar með töldum lífsýnum, vegna vísindarannsókna gilda ákvæði 15. gr. sömu laga. Í þeirri grein segir að þegar veita skal aðgang að sjúkraskrá skuli þess gætt að þær hafa að geyma viðkvæmar persónuupplýsingar og að upplýsingar í þeim eru trúnaðarmál, sjúkraskrárnar skulu geymdar á tryggum stað og þess gætt að einungis þeir starfsmenn sem nauðsynlega þurfa hafi aðgang að þeim. Persónuvernd er heimilt samkvæmt lögum um skráningu og meðferð persónuupplýsinga að veita aðgang að upplýsingum úr sjúkraskrá, þar með töldum lífsýnum, vegna vísindarannsókna, enda uppfylli rannsókn skilyrði vísindarannsókna. Unnt er að binda slíkt leyfi þeim skilyrðum sem metin eru nauðsynleg hverju sinni. Í hvert sinn sem sjúkraskrá er skoðuð vegna vísindarannsókna skal það skráð í hana.

Í reglugerð um vísindarannsóknir á heilbrigðissviði kemur m.a. fram að óheimilt er að framkvæma vísindarannsókn á mönnum nema hún hafi áður hlotið samþykki vísindasiðanefndar eða siðanefndar stofnunar (LSH) og hið sama gildir um aðgang að sjúkraskrá til vísindarannsókna. Einnig er vísindarannsókn á lífsýnum úr mönnum óheimil nema rannsóknin hafi áður hlotið samþykki siðanefndar stofnunar eða vísindasiðanefndar. Vísindasiðanefnd og siðanefnd LSH skulu fylgjast með framvindu rannsókna sem viðkomandi nefnd hefur samþykkt. Hún getur krafist þess að rannsóknaraðili sendi nefndinni áfangaskýrslur og niðurstöður. Vísindasiðanefnd getur afturkallað samþykki sitt fyrir rannsókn telji hún efni til þess.

2. UM ÞÁTTTÖKU STARFSMANNA Í VÍSINDARANNSÓKNUM

Starfsmenn eru hvattir til að stunda vísindarannsóknir á sérsviði sínu og auka við menntun sína og þekkingu, m.a. með þátttöku í vísindasamstarfi. Af hálfu spítalans er lítið svo á að þátttaka í vísindarannsóknunum geti talist hluti af starfsskyldum starfsmanna.

Framlag starfsfólks til vísindarannsókna og daglegur vinnutími þess getur skarast, þannig að hluti falli innan daglegs umsamins vinnutíma hjá spítalanum og hluti utan þess tíma, án þess að sérstök greiðsla komi til af hálfu spítalans.

Ef vinnuframlag starfsmanns vegna vísindarannsókna fer fram utan hefðbundins vinnutíma er starfsmanni heimilt að þiggja sérstaka greiðslu fyrir vinnuframlag sitt í þágu rannsóknarinnar.

Starfsmenn skulu upplýsa spítalann um greiðslur er tengjast vísindarannsóknunum innan spítalans og skulu þær eiga sér stað með milligöngu hans. Sérstök athygli er vakin á ákvæði 20. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, en þar segir: „Áður en starfsmaður hyggst, samhlíða starfi sínu, taka við launuðu starfi í þjónustu annars aðila, ganga í stjórn atvinnufyrirtækis eða stofna til atvinnurekstrar ber honum að skýra því stjórnvaldi, er veitti starfið, frá því. Innan tveggja vikna skal starfsmanni skýrt frá því ef áðurnefnd starfsemi telst ósamrýmanleg starfi hans og honum bannað að hafa hana með höndum. Bera má slíkt bann undir hlutaðeigandi ráðherra.“

Sjúkrahúsið skal halda skrá yfir rannsóknarverkefni sem unnið er að.

Starfsmenn skulu ávallt veita yfirmanni eða viðkomandi framkvæmdastjóra, eftir því sem við á, upplýsingar um framkvæmd og framgang rannsóknar og aðrar upplýsingar sem að rannsóknnum snúa og óskað er eftir. Með slíkar upplýsingar skal farið sem trúnaðarmál.

Fallist sjúkrahúsið á ósk vísindamanns og/eða samstarfsaðila hans um að ráðinn verði starfsmaður til starfa tímabundið við tiltekin rannsóknarverkefni skal viðkomandi starfsmaður ráðinn til sjúkrahússins. Skal starfsmaðurinn ráðinn skv. kjarasamningum viðkomandi stéttarfélags og spítalans. Starfssvið skal afmarkað sérstaklega svo og tímamörk ráðningar og yfirmaður rannsóknarverkefnis tiltekinn. Áður en starfsmaður er ráðinn skal liggja fyrir skrifleg yfirlýsing um að vísindamaður eða samstarfsaðili hans tryggir greiðslu vegna launa og launatengdra gjalda starfsmannsins. Starfsmaður hefur réttindi í samræmi við ráðningarsamning, á sama máta og aðrir starfsmenn LSH.

Heimilt er starfsmönnum, öðrum en þeim sem eru í hópi rannsóknaraðila, að sinna gagnsöfnun og öðrum verkefnum innan hefðbundins vinnutíma á spítalanum, liggja fyrir samþykki yfirmanns viðkomandi starfsmanns. Kynna skal þessum starfsmönnum nauðsynlegar upplýsingar um rannsóknina, svo sem rannsóknaráætlun, vísindalegt gildi rannsóknarinnar og siðferðileg álitamál ef fyrir hendi eru. Jafnframt skulu starfsmönnum kynnt öll leyfi sem aflað hefur verið vegna rannsóknarinnar og samþykkisblað sjúklings ef við á og skulu þessi gögn vera aðgengileg starfsmönnum ef þeir óska.

3. UM FRAMKVÆMD VÍSINDARANNSÓKNA, MEÐFERÐ HEILSUFARSUPPLÝSINGA OG ANNARRA RANNSÓKNARGAGNA O. FL.

Landspítali - háskólasjúkrahús hefur í vörslu sinni stórt safn rannsóknargagna á heilbrigðissviði. Rannsóknargögn eru efniviður, svo sem heilsufarsupplýsingar og vefjasýni sem spítalinn hefur í vörslu vegna þjónustu sem hann samkvæmt lögum innir af hendi við sjúklinga.

Afhending rannsóknargagna

Áður en gögn Landspítala - háskólasjúkrahúss eru notuð til vísindarannsóknna skal liggja fyrir samþykki vísindasiðanefndar eða siðanefndar Landspítala - háskólasjúkrahúss og auk þess skal eftir atvikum aflað leyfis eða vinnslan tilkynnt Persónuvernd. Jafnframt skal liggja fyrir leyfi framkvæmdastjóra lækninga á LSH, eða þess er hann hefur framselt umboð sitt, þegar um er að ræða upplýsingar í sjúkraskrá sbr. [Reglur um notkun heilsufarsupplýsinga](#). Sé áformað að nota við vísindarannsókn lífsýni, sem eru í vörslu spítalans og safnað hefur verið til annarra nota en um ræðir í rannsóknaráætlun, skal jafnframt semja um afhendingu lífsýna við stjórn viðkomandi lífsýnasafns, sbr. [Starfsreglur lífsýnasafna](#).

Um leyfisskylda og tilkynningaskylda vinnslu

Í [reglum Persónuverndar nr. 90/2001](#) er kveðið á um hvenær vinnsla persónuupplýsinga sé leyfisskyld og hvenær nægi að tilkynna vinnsluna á þar til gerðum [rafrænum eðublöðum Persónuverndar](#). Afla þarf leyfis Persónuverndar þegar samkeyra á skrá sem hefur að geyma viðkvæmar persónuupplýsingar við aðra skrá sem ekki er varðveitt á ábyrgð LSH. Einnig er vinnsla sem tengist framkvæmd erfiðarannsóknar háð leyfi Persónuverndar nema í tilvikum þegar aðeins er unnið með ópersónu-

greinanlegar upplýsingar og jafnframt þarf að afla leyfis við vinnslu upplýsinga úr sjúkraskrám vegna aftursýnna vísindarannsóknna. Heimilt er að hefja leyfisskylda vinnslu þegar heimild Persónuverndar hefur borist.

Vinnslu viðkvæmra persónuupplýsinga við vísindarannsóknir, sem ekki er háð leyfi Persónuverndar, ber að tilkynna Persónuvernd og er heimilt að hefja vinnsluna hafi athugasemdir ekki borist frá Persónuvernd innan 10 daga frá því að tilkynningin var send henni.

Ekki þarf að tilkynna til Persónuverndar vinnslu vegna gæðaeftirlits.

Vinnureglur er varða notkun sjúkraskráa og lífsýna á LSH til vísindarannsóknna, eftirlits og samræmdrar skráningar

Frumgögn spítalans, þ.m.t. sjúkraskrár, sem kunna að verða lögð til grundvallar við framkvæmd rannsóknna, eftirlits og samræmdrar skráningar, skal einungis meðhöndla innan hans. Gögn skulu meðhöndluð á þann hátt sem lög, Persónuvernd (sbr. [verklagsreglur Persónuverndar um afgreiðslu umsóknna um aðgang að sjúkraskrám vegna aftursýnna vísindarannsóknna](#)), vísindasiðanefnd/siðanefnd og sjúkrahúsið mæla fyrir um hverju sinni. Ef upplýsingar á tölvutæku formi eru lagðar til grundvallar skal að jafnaði við það miðað að hlutaðeigandi starfsmenn eða upplýsingatæknisvið spítalans annist flutning upplýsinga.

a. Almenn atriði vegna notkunar sjúkraskráa við rannsóknir.

- Ef notkun sjúkraskrár fer fram utan vörslustaðar hennar skal umslag skrárinnar skilið eftir og á það skráð hver fengið hefur sjúkraskrá að láni, hvenær skráin hafi verið afhent og hvenær henni er skilað. Jafnframt skal koma fram hvar sjúkraskrá skuli varðveitt meðan notkun fer fram.
- Sá/sú er fær afhenta sjúkraskrá vegna rannsóknar skal kvitta fyrir móttöku hennar við afhendingu og jafnframt fá kvittun þegar hann/hún skilar sjúkraskrá að skoðun lokinni.
- Ef sjúkraskrá er notuð til rannsóknna utan vörslustaðar hennar skal skráð hvar hún er varðveitt og skal skráin ætíð vera aðgengileg ef nauðsynlegt reynist vegna meðferðar sjúklings.
- Sá/sú er fær sjúkraskrá lánaða til rannsóknna skal sjá til þess að hún sé varðveitt með tryggum hætti.
- Skila skal sjúkraskrá án tafar ef nauðsyn ber til vegna meðferðar sjúklings.
- Ef flytja þarf sjúkraskrá vegna notkunar utan vörslustaðar skal það gert með tryggum hætti.

b. Sérstök ákvæði vegna notkunar sjúkraskrár við vísindarannsókn.

- Áður en sjúkraskrá er afhent til notkunar við vísindarannsókn skal liggja fyrir heimild framkvæmdastjóra lækninga eða þess er hann hefur framselt umboð sitt. Jafnframt skal liggja fyrir leyfi vísindasiðanefndar eða siðanefndar LSH og leyfi Persónuverndar.
- Afhenda skal læknaritara/skjalaverði, er tekur fram sjúkraskrá, afrit af fyrirliggjandi heimildum og skriflegar upplýsingar um heiti rannsóknar og ábyrgðarmann hennar.
- Sá er notar sjúkraskrá til vísindarannsóknna skal skrá notkunina í sjúkraskrána í hvert sinn.
- Ef nota skal upplýsingar til rannsóknna í samstarfi við líftæknifyrirtæki eða lyfjafyrirtæki skal rannsóknarsamningur áritaður af LSH áður en upplýsingar eru afhentar.

- c. Sérstök ákvæði vegna notkunar sjúkraskrár við gæðaeftirlit og samræmda skráningu í þágu LSH.
- Þeim starfsmönnum sem ber skylda til að skrá upplýsingar í sjúkraskrá er heimilt að nota sjúkraskrár eigin deilda við gæðaeftirlit og samræmda skráningu án þess að afla þurfi sérstakra heimilda. Skulu þeir tilkynna notkunina til framkvæmdastjóra lækninga eða þess sem hann hefur framselt umboð sitt.
 - Þeim starfsmönnum sem sinna eftirliti með meðferð sjúklinga f.h. LSH eða hafa úrvinnslu sjúkraskrárupplýsinga sem hluta af skilgreindu starfi sínu, t.d. við samræmda skráningu í þágu LSH, er heimilt að nota sjúkraskrár við skráningu og eftirlit. Skulu þeir tilkynna notkunina til framkvæmdastjóra lækninga eða þess sem hann hefur framselt umboð sitt.
- d. Notkun lífsýna.
- Ef nota á lífsýni til vísindarannsóka, eftirlits og samræmdrar skráningar skal farið að reglum viðkomandi lífsýnasafns.
- e. Notkun upplýsinga Krabbameinsmiðstöðvar LSH
- Um notkun upplýsinga sem safnað hefur verið á Krabbameinsmiðstöð LSH vegna samræmdrar skráningar gilda sömu reglur og um aðrar sjúkraskrárupplýsingar sem eru í vörslu spítalans.
 - Upplýsingar er safnað hefur verið vegna skilgreindrar vísindarannsóknar og varðveittar eru á Krabbameinsmiðstöð LSH skal ekki afhenda nema í samráði við viðkomandi vísindamann/vísindamenn. Þær skal ekki nota í öðrum tilgangi en samþykkt rannsóknaráætlun segir fyrir um.

Um varðveislu gagna og öryggisráðstafanir við meðferð þeirra

Um varðveislu gagna og öryggisráðstafanir við meðferð þeirra fer að reglum Persónuverndar (reglur nr. 299/2001 um öryggi persónuupplýsinga og reglur nr. 918/2001 um öryggi við meðferð og varðveislu lífsýna í lífsýnasöfnum). Í umsókn til Persónuverndar skal ætíð koma fram lýsing á því hvernig öryggi persónuupplýsinga verður tryggt. Við gerð þeirrar lýsingar skulu eftirfarandi atriði koma fram:

- Í skriflegri rannsóknaráætlun skal koma fram hver er ábyrgur fyrir varðveislu gagna.
- Í rannsóknaráætlun þarf einnig að koma fram hversu lengi heilsufarsupplýsingar, lífsýni og önnur rannsóknargögn skulu varðveitast og ef gögn verða ekki varðveitt til frambúðar, hvernig staðið verði að eyðingu þeirra.
- Tölvuskráðar upplýsingar skulu varðveittar í tölvuskram eða tölvum sem læstar eru með aðgangsorði.
- Lífsýni skulu varðveitt í læstu rými sem fellur undir öryggiskerfi og vaktumsjón öryggisvarða LSH. Sýni skulu varðveitt undir númeri þar sem því verður við komið. Ef gerð er skrá, sem tengir rannsóknarnúmer og persónuauðkenni, skal sú skrá varðveitt aðskilin frá öðrum rannsóknargögnum.
- Skjöl þar sem upplýst samþykki er skráð og spurningalista sem tengjast þátttökendum í rannsókninni skal geyma í læstum hirslum.
- Einungis starfsmenn sem gengist hafa undir þagnarskylduákvæði LSH skulu hafa aðgang að persónugreinanlegum gögnum.

4. RANNSÓKNARSAMNINGUR OG SKRÁNING VERKEFNIS

Skriflegur samningur skal ávallt gerður varðandi vísindarannsóknir sem eru framkvæmdar á LSH og kostaðar af aðilum utan LSH. Óheimilt er að stofna til kostnaðar fyrir LSH án slíks samkomulags. Samningurinn skal sendur skrifstofu forstjóra og skulu þar koma fram upplýsingar um rannsóknarverkefni, og hvaða gögn, aðstöðu og þjónustu verkefnið fær hjá spítalanum og hvernig endurgjaldi er háttað. Í samningi skal ætíð tilgreina eftirfarandi atriði:

- Heiti rannsóknar
- Umsjónarmann rannsóknar
- Nöfn allra styrkþega, sem standa að rannsókninni
- Nafn þess er árita skal reikninga
- Nöfn/heiti styrkveitanda
- Áætluð tímamörk rannsóknar
- Heildarfjárhæð styrks og áætlað greiðslufæði
- Áætlaðan fjöldi starfsmanna
- Áætlaðan kostnað
- Gögn spítalans sem áformað er að nýta við rannsóknina
- Aðstöðu sem áformað er að nýta
- Ef um er að ræða hluta rannsóknar, þurfa að fylgja upplýsingar um heildarumfang hennar
- Stjórnunar- og aðstöðugjald (umsýslugjald) spítalans
- Annað framlag LSH til rannsóknarinnar
- Þegar rannsókn lýkur eða tafir verða á framvindu skal umsjónaraðili tilkynna það til reikningshaldssviðs á skrifstofu fjárreiðna og upplýsinga

5. SAMSTARF Á SVIÐI VÍSINDARANNSÓKNA

Í samræmi við samstarfssamning Háskóla Íslands og Landspítala - háskólasjúkrahúss eru starfsmenn LSH hvattir til rannsóknarstarfa, jafnt grunnrannsóka, hagnýtra rannsókna sem klínískra rannsókna. Jafnframt hvetja bæði LSH og H.Í. starfsmenn sína til þverfaglegra vísindarannsókna. Við samstarfsverkefni þarf að leggja fyrir rannsóknaráætlun þar sem fram kemur hlutverk einstakra starfsmanna í rannsókninni og skal þess einkum gætt þegar mögulegt er að fjárhagslegur ávinningur verði af rannsókninni.

Um rétt til að vera í hópi höfunda á vísindagrein og um röð höfunda fer eftir alþjóðlegum reglum vísindasamfélagsins (sjá t.d. International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE); Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals, updated October 2001).

6. STJÓRNUNAR- OG AÐSTÖÐUGJALD

- Stjórnunar- og aðstöðugjald (umsýslugjald) skal lagt á sértekjur og styrki nema gerður hafi verið samningur sem kveður á um annað. Framkvæmdastjórn ákvarðar gjaldið og nemur það nú 12%. Hafi verið samið um lægri greiðslu eða greiðsla felld niður skal mismunurinn bókfærður sem framlag LSH til viðkomandi rannsóknar og getið sem slíks við birtingu niðurstaðna.

- Sé rannsókn að meginhluta fjármögnuð með styrk frá Vísindasjóði LSH eða frá innlendum félagasamtökum skal greiðsla felld niður. Umsýslugjald af styrkjum vegna nemendaverkefna er ekki innheimt.
- Ef þörf er á aðstoð sérstaks starfsmanns skulu laun og launatengd gjöld greidd sérstaklega.
- Kostnaður vegna rannsókna og myndgreiningar, lyfjakostnaður og framlög kostunaraðila í formi lyfja eða tækja er undanþeginn greiðslu stjórnunar- og aðstöðugjalds, enda sé sá kostnaður greiddur sérstaklega og rannsóknirnar verðlagðar á útseldum taxa.
- Greiðslur vegna stjórnunar- og aðstöðugjalds renna til LSH og skal haldið aðgreindum í bókhaldi spítalans. Helmingi gjaldsins skal varið til uppbyggingar rannsóknaraðstöðu við spítalann. Helmingur rennur til greiðslu kostnaðar spítalans, m.a. vegna launavinnslu og fjárumýslu, uppsetningar og reksturs tölvubúnaðar og reksturs húsnæðis.

Sé óskað eftir lækku eða niðurfellingu stjórnunar- og aðstöðugjalds LSH skal ósk um það koma fram á sérstöku eyðublaði sem sent skal skrifstofu forstjóra.

Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga sér um innheimtu gjaldsins og millifærir tekjur til viðeigandi aðila.

7. GREIÐSLA KOSTNAÐAR LSH VEGNA VINNSLU OG AFHENDINGAR GAGNA VIÐ VÍSINDARANNSÓKNIR

Vísindamanni/-mönnum sem fá rannsóknargögn er LSH hefur í vörslu sinni ber að greiða eðlilegan afhendingar- og vinnslukostnað spítalans eða einstakra deilda hans.

Heimilt er að afhenda vísindamanni/-mönnum rannsóknargögn án greiðslu ef rannsóknir eru framkvæmdar án væntinga um fjárhagslegan ágóða. Slíkan kostnað skal bókfæra og skrá sem stuðning spítalans við viðkomandi rannsókn.

Sé óskað eftir lækku eða niðurfellingu gjalda vegna kostnaðar LSH við vinnslu og afhendingu rannsóknargagna skal ósk um það koma fram á sérstöku eyðublaði sem sent skal skrifstofu forstjóra.

8. UM REIKNINGSHALD OG FJÁRREIÐUR

Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga (SFU) á LSH annast reikningshald og fjárreiður vegna vísindarannsókna sem eru kostaðar eða styrktar af þriðja aðila, í samræmi við þessar reglur. Umsjónarmanni verkefnis ber að veita starfsmönnum reikningshaldssviðs, sem hafa með höndum fjárumýslu vegna vísindaverkefna, allar upplýsingar er þeir þurfa vegna starfa sinna.

Starfsmönnum sjúkráðsins, sem jafnhliða sinna störfum hjá Háskóla Íslands, er heimilt að fela skólanum fjárvörslu sinna verkefna.

Skipta má fjármunavörslu vegna vísindarannsókna innan LSH í eftirtalda flokka:

- Sjóði er starfa samkvæmt skipulagsskrá sem dómsmálaráðuneyti hefur staðfest. Um þessa sjóði gilda ákvæði viðkomandi skipulagsskrár auk reglna LSH.
- Framlög og styrki sem aflað er til vísindarannsókna á LSH og spítalinn varðveitir í samræmi við skipulagsskrá Landspítalásjóðs Íslands.
 - a. Ef um er að ræða afmarkað tímabundið rannsóknarverkefni fær það sérstakt bókhaldsnúmer og eru greiðslur inntar af hendi við framvísun reikninga sem áritaðir eru af umsjónarmanni.
 - b. Ef um er að ræða rannsóknarsjóði er í renna fjármunir sem ekki eru markaðir skilgreindum verkefnum, t.d. sjóði deilda eða starfshópa, skulu þeir starfa í samræmi við starfsreglur sem stjórn Landspítalásjóðs Íslands staðfestir.
- Styrki sem vísindamenn fá í eigin nafni og kennitölu. Skattaleg meðferð þessara styrkja er á ábyrgð styrkþega þótt LSH sé vörsluðili sjóðsins.

Reikningshald

- Einstök rannsóknarverkefni eru fjárhagslega aðgreind frá öðrum rekstri LSH og hafa sérstakt verkefnisnúmer. Ef sami aðili vinnur að fleiri en einni rannsókn samtímis fær hvert rannsóknarverkefni verkefnisnúmer.
- Reikningshaldssvið veitir vísindamönnum stofnunarinnar og þeim forsvarsmönnum sjóða, sem eru starfsmenn LSH, bókhaldsþjónustu vegna styrkja og sjóða á þeirra vegum.
- Ef starfsmaður er ráðinn til starfa við vísindaverkefni og laun hans eru greidd af fjármunum viðkomandi verkefnis eða sjóðs í vörslu LSH, hefur reikningshaldssvið umsjón með launaafgreiðslu og bókhaldi vegna viðkomandi starfsmanns.
- Óheimilt er að stofna til skuldar nema um það hafi verið sérstaklega samið. Að öðrum kosti áskilur spítalinn sér rétt til að grípa til viðeigandi ráðstafana.
- Upplýsingar um fjárhagsstöðu einstakra verkefna eru veittar umsjónarmanni, yfirstjórn LSH og opinberum aðilum eftir atvikum.
- Ef gera þarf grein fyrir fjárhagsstöðu verkefnis, t.d. til styrktaraðila, fær umsjónarmaður niðurstöður settar fram í samræmi við venjubundnar aðferðir reikningshaldssviðs.
- Reikningsár verkefnis er almanaksárið, nema annað sé tekið fram í samningi eða skipulagsskrá verkefnis.

Fjárvarsla og fjárreiður

- Bankareikningar verkefna skulu vera á kennitölu sem ákveðin er af SFU.
- Fjármálasvið hefur umsjón með bankareikningum og sér um greiðslur reikninga er umsjónarmaður verkefnis hefur áritað og greiddir eru af styrkfjárhæð. Gjaldkeri á SFU er prókúruhafi bankareikninga er verkefninu tengjast.
- Fjármálasvið tryggir bestu ávöxtun veltufjármuna eins og um semst við viðskiptabanka spítalans hverju sinni.
- Í þeim tilvikum sem greiðsluflæði er ekki í samræmi við gang verkefnis og skuld myndast við spítalann ber hún vexti í samræmi við ákvörðun framkvæmdastjórnar LSH.

- Greiðslur umfram styrk eru á ábyrgð umsjónarmanns og ber honum að sjá til þess að skuld, sem myndast vegna verkefnisins við LSH, verði greidd.
- Ávöxtun langtímafjármuna er ákveðin í samráði við umsjónarmann verkefnis, þótt spítalinn sé vörsluaðili fjárens.

Meðferð bókhaldsgagna

- Reikningshaldssvið sér um að bókhald sé í samræmi við bókhaldslög.
- Meðferð reikninga skal vera í samræmi við reglur ríkisins og einungis er greitt eftir frumritum reikninga.
- Allir reikningar vegna verkefnis skulu vera lögformlegir og stílaðir á heiti verkefnis og kennitölu umsjónarmanns/prókúruhafa eða verkefnis.
- Öll úttekt á vörum og þjónustu skal skráð á kennitölu verkefnis eða umsjónarmanns þess.
- Reikningar er eiga að greiðast af fjármunum í vörslu LSH skulu samþykktir af tilgreindum umsjónarmanni verkefnis sem staðfestir samþykki sitt með áritun á viðkomandi fylgiskjal.
- Greiðslur vegna ferðakostnaðar og námskeiða skulu lúta reglum spítalans.
- Ef um er að ræða launagreiðslur umfram kjarasamninga vegna ferða erlendis greiðir verkefnið þann launakostnað.
- Greinargerð vegna risnukostnaðar skal fylgja beiðni um greiðslu slíks kostnaðar, í samræmi við reglur ríkisins.

Ráðningar og launagreiðslur

- Ef ráðinn er starfsmaður við vísindaverkefni skal gera við hann ráðningarsamning eða senda breytingartilkynningu. Við ákvörðun launa skal tekið mið af kjarasamningum opinberra starfsmanna og viðkomandi stéttarfélags. Tiltaka skal áætlaða tímalengd verkefnisins.
- Þegar greitt er fyrir vinnuframlag úr launakerfi spítalans skal reikna fullt álag vegna launatengdra gjalda s.s. móttframlag vinnuveitanda í lífeyrissjóð og tryggingagjald.
- Ef fyrirséð er að styrkur nægi ekki fyrir launakostnaði, sem getur fallið til skv. ráðningarsamningi, getur LSH sagt upp viðkomandi starfsmanni með lögbundnum fyrirvara.
- Greiðslur fyrir vinnuframlag geta verið samkvæmt framlögðum reikningi, þ.e. ef starfsmaður er verktaki hjá verkefninu.

Ársuppgjör og skattaleg meðferð

- Ársreikningur skal vera í samræmi við lög og reglur um gerð ársreikninga.
- Ársreikningar skulu áritaðir af meirihluta sjóðsstjórnar eða styrkþega verkefnis.
- Greiðslur til einstaklinga og fyrirtækja eru gefnar upp á launamiða eftir því sem við á.
- Ríkisendurskoðun sér um endurskoðun ársreikninga vísindaverkefna.
- Starfsmönnum, sem fengið hafa styrk er varðveittur er á þeirra nafni og kennitölu, ber að gera grein fyrir styrkjum og ráðstöfun þeirra á skattframtali sínu.

9. GILDISTÍMI

Reglur þessar gilda frá maí 2003 og skulu endurskoðaðar innan 3 ára.

*Reglur þessar eru í [Reglur og leiðbeiningar á upplýsingavef LSH, \[www.landspitali.is\]\(http://www.landspitali.is\)](#).
Undirstríkanir vísa til tenginga í viðkomandi skjöl.*

VÍSINDARÁÐ LSH

Vísindaráð LSH:

Auðna Ágústsdóttir hjúkrunarfræðingur
Eiríkur Örn Arnarson sálfræðingur
Brynjar Karlsson eðlisfræðingur
Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir læknir
Þórarinn Gíslason læknir
María Henley, ritari vísindaráðs
Gunnar Sigurðsson prófessor, formaður
Kristín Björnsdóttir hjúkrunarfræðingur

VÍSINDASJÓÐUR LSH

Skipulagsskrá Vísindasjóðs Landspítala - háskólasjúkrahúss

1. gr. Sjóðurinn heitir Vísindasjóður Landspítala - háskólasjúkrahúss. Heimili hans og varnarþing er í Reykjavík.

2. gr. Stofnfé sjóðsins er kr. 35.710.055. Það er fé sem var í Vísindasjóði Borgarsjúkrahúss Reykjavíkur þann 1. janúar 2001 kr. 33.710.055, en sá sjóður var stofnaður til minningar um Þórð Sveinsson, lækni og Þórð Úlfarsson, flugmann, með skipulagsskrá staðfestri 5. janúar 1964 og fé úr Vísindasjóði Landspítalans 10. maí 2001 kr. 2.000.000, en starfsreglur hans voru samþykktar af heilbrigðisráðherra þann 31. október 1994.

3. gr. Tilgangur sjóðsins er að styrkja og efla vísindarannsóknir, athuganir og tilraunir í vísindalegum tilgangi á Landspítala - háskólasjúkrahúsi eða í náinni samvinnu við það. Aðild að sjóðnum eiga allir háskólamenntaðir starfsmenn LSH.

4. gr. Stjórn sjóðsins skipa fimm menn. Einn skal tilnefndur af lækna ráði LSH, einn af hjúkrunarráði LSH og einn af skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar. Skulu tveir tilnefndir af stjórnarnefnd LSH og annar þeirra vera formaður og hinn úr hópi annarra háskólastétta en lækna og hjúkrunarfræðinga. Skipunartími stjórnar er fjögur ár. Stjórnin ákveður hversu miklu fé skuli úthluta hverju sinni. Úthlutun styrkja fer fram einu til tvisvar sinnum á ári að fengnum tillögum úthlutunarnefndar. Stjórnin skipar úthlutunarnefnd og setur henni starfsreglur.

5. gr. Tekjur sjóðsins eru:

- Árlegt framlag LSH samkvæmt ákvörðun stjórnarnefndar.
- Framlög fyrirtækja vegna rannsóknasamninga við LSH og starfsmenn hans.
- Framlög frá opinberum aðilum og einstaklingum.
- Gjafir sem sjóðnum berast.
- Vaxtatekjur.
- Aðrar tekjur.

Stjórninni er skylt að ávaxta fé sjóðsins á sem hagkvæmasta hátt. Ekki má skerða höfuðstól sjóðsins við úthlutun styrkja svo mikið að ekki standi ávallt eftir a.m.k. kr. 25.000.000 sem haldi verðgildi sínu á hverjum tíma.

6. gr. Reikningsár sjóðsins er almanaksárið. Skrifstofa fjárreiðna og upplýsinga LSH annast fjárreiður sjóðsins og bókhald f.h. sjóðsstjórnar. Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af Ríkisendurskoðun og þeir birtir með ársskýrslu LSH.

7. gr. Samþykki meirihluta stjórnar sjóðsins þarf til að breyta skipulagsskrá þessari. Leita skal samþykkis stjórnarnefndar LSH fyrir breytingunum. Verði sjóðurinn lagður niður rennur fé hans til annarrar sambærilegrar starfsemi.

8. gr. Leita skal staðfestingar dómsmálaráðherra á skipulagsskrá þessari. Jafnframt fellur úr gildi skipulagsskrá Vísindasjóðs Borgarsjúkrahúss Reykjavíkur sem staðfest var þ. 5. janúar 1964 svo og starfsreglur Vísindasjóðs Landspítalans staðfestar af heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra 31. október 1994.

Samþykkt á fundi stjórnarnefndar
Landspítala - háskólasjúkrahúss
8. maí 2001.

Stjórn Vísindasjóðs LSH:

Bjarni Þjóðleifsson yfirlæknir
Gísli Einarsson framkvæmdastjóri kennslu, vísinda og þróunar
Herdís Herbertsdóttir hjúkrunarfræðingur
Magnús Pétursson forstjóri, formaður
Þorbjörg Guðnadóttir sviðsstjóri reikningshaldssviðs

Ritari er Jóninna Karlsdóttir.

VÍSINDASTYRKIR VÍSINDASJÓÐS VORIÐ 2002

Aðalgeir Arason og samstarfsaðilar.
Frumliffræðideild RH.

Sannprófun og staðarákvörðun óþekkt
erfðavísis brjóstakrabbameins í íslenskri fjöl-
skyldu.

Anna L. Þórisdóttir Möller og samstarfsaðilar.
Taugalækningadeild. Tvíblind víxlniðs-
rannsókn á segulörvun heila í meðferð
þunglyndis: Áhrif á geðræna hugræna og
lífeðlislega þætti.

Ari S. Jóhannesson og samstarfsaðilar.
Innkirtlasjúkdómar, skjaldvakaofseyting
(thyrotoxicosis á Íslandi).

Arthur Löve og samstarfsaðilar.
Rannsóknarstofa í veirufraði.
Sameindalífraðilegur samanburður á
lífrabólguveiru B stofnum á Íslandi.

Ásgeir Haraldsson og samstarfsaðilar.
Barnaspítala Hringings. Henoch-Schönlein
purpura; tengsl við ónæmiskerfið.

Bertand Lauth og samstarfsaðilar. BUGL.
Forkönnun á heilsufari 5 ára barna á Íslandi.

Björn Guðbjörnsson og samstarfsaðilar,
Gigtlækningadeild. Forspárgildi
æðvaxtarþáttarins vascular endothelial
growth factor (VEGF) við iktsýki. Áreiðanleiki
VEGF-mælinga í sermi eða plasma hjá
sjúklingum með virka iktsýki.

Björn Rúnar Lúðvíksson og samstarfsaðilar.
Ónæmisfræðideild LSH. Áhrif TGF á
þroskunarferil óþroskaðra T-fruma.

Bragi Skúlason og samstarfsaðilar.
Ekklar á Íslandi.

Brynjar Viðarsson og samstarfsaðilar,
Blóðfræði alm. lyflækningar. Árangur
VASP-meðferðar hjá sjúklingum með merg-
frumuæxli á Íslandi. VASP chemotherapy in
Multiple Myeloma.

Davíð Gíslason og samstarfsaðilar.
Lungnalækningar. Evrópukönnunin
- Heimili og umhverfi.

Dóra Lúðvíksdóttir og samstarfsaðilar.
Lungnalækningar. Áhrif megrunar á kæfisvefn.

Eiríkur Örn Arnason og samstarfsaðilar.
Fyrirbygging þunglyndis meðal unglunga.

Elias Ólafsson og samstarfsaðilar.
Taugalækningadeild. Könnun á meinferli
stökkbreytts cystin C í arfgengi
heilablæðingu.

Eyþór Björnsson og samstarfsaðilar.
Lungnalækningar. Evrópukönnunin Lungu og
Heilsa – endurtekningsrannsókn.

Friðbert Jónasson og samstarfsaðilar.
Augnlækningar. Augnrannsókn Reykjavíkur.

Gestur Þorgeirsson og samstarfsaðilar.
Hjartalækningar. Hjartastopp utan sjúkrahúsa
á Reykjavíkursvæðinu.

Gísli H. Sigurðsson. Svæfinga- og
gjörgæsludeild. Effects of vasopressin on
microcirculatory blood flow in
the gastrointestinal tract in septic shock.

Guðlaugur Birkir Sveinsson og samstarfsaðilar.
Húð- og kynsjúkdómar. Mæling á
taugaboðefnum í jafri psoriasis skellna.

Guðmundur Geirsson og samstarfsaðilar.
Þvagfæraskurðlækningar. Faraldsfræðileg
rannsókn á þvagleka meðal kvenna á Íslandi.

Guðmundur Jóhann Arason og
samstarfsaðilar. Rannsst. í ónæmisfræði.
Hlutdeild C4A-próteinskorts og mótefna gegn
Cl q í gallaðri fléttuhreinsun.

Guðmundur Jóhann Arason og
samstarfsaðilar. Rannst. í ónæmisfræði.
Þáttur bólgumiðla í meinþróun
kransæðasjúkdóms.

Guðmundur Rúnarsson, Hlíf Steingrímsdóttir
og samstarfsaðilar. Könnun á blóðhlutanotkun
og svörun við blóðflögugjöf á gjörgæslu-
deildum og legudeildum á lyflækningasviði II
við Landspítala - háskólasjúkrahús.
Afturskyggn rannsókn fyrir árið 2001 og fram-
skyggn rannsókn fyrir 6 mánaða tímabil frá
hausti 2002.

Guðmundur Þorgeirsson og samstarfsaðilar.
Boðkerfi á æðapeli. Virkjun MAPKínasa og Akt.

Guðný Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Landspítala Kópavogi. Könnun á aðstæðum
og þörfum fólks með heilalömun á
aldrinum 14 - 23 ára á Íslandi.

Guðrún Bragadóttir, Páll Torfi Öundurson
og samstarfsaðili. Blæðingaeinkenni arfbera
dreyrasýki A.

Gunnar Guðmundsson og samstarfsaðilar.
Lyflækningadeild. Millivefs lungnasjúkdómur
á Íslandi.

Gunnar Tómasson og samstarfsaðilar.
Barnalækningar. Faraldsfræði pneumokokka í
nefkoki heilbrigðra barna á leikskólum
Reykjavíkur.

Gyða Baldursdóttir og samstarfsaðilar.
Þekking og viðhorf skjólstæðinga
bráðamöttöku Landspítala til brjóstverkja.

Hannes Petersen og samstarfsaðilar. HNE
lækningar. Áhrif bólusetningar með
polyvalent pneumokokka bóluefninu Prevanar
á miðeyrasýkingar í rottum sýktum með
Streptococca pneumonia bacterium.

Helga Bragadóttir og samstarfsaðilar.
Barnalækningasvið. Tölvutengdur stuðnings-
hópur foreldra barna með krabbamein.

Helga Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Partnership with couples whose wife has
severe breathing difficulties eða Reynsla
hjóna þar sem eiginkonan hefur langvinnan
teppusjúkdóm í lungum: Samræður við
hjúkrunarfræðing.

Helga Jörgensem og samstarfsaðilar. Barna og
unglingageðdeild. Sjúklingaánægja foreldra á
legudeildum barna- og unglíngageðdeildar.

Helgi Valdimarsson og samstarfsaðilar.
Ónæmisfræði LSH. Er skortur á mannose
binding lectin (MBL)áhættuþáttur fyrir
sjálfsofnæmi í skjaldkirtli?

Hildur Magnúsdóttir. Upplifun/reynsla
erlendra hjúkrunarfræðingar af því að starfa
á sjúkrahúsi í Reykjavík.

Hlíf Guðmundsdóttir og samstarfsaðilar.
Öldrunarsvið. Samanburður á færni
háaldraðra sem búa í heimahúsum og þeirra
sem dvelja í vistrymum á Íslandi.

Hrund Sch. Thorsteinsson og samstarfsaðilar.
Skráning hjúkrunar á LSH.

Inga Þórsdóttir og samstarfsaðilar.
Öldrunarlækningar. Greining vannæringar meðal aldraðra.

Ingbjörg Hilmarsdóttir og samstarfsaðilar.
Sýklafræðideild. Iðrasýkingar á Íslandi.

Ingileif Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Rannsóknast. í ónæmisfræði.
Boðefnamynstur í eitlum og milta nýfæddra músa eftir bólusetningu sem vekur fullorðinslík ónæmissvör.

Ingileif Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Rannsóknast. í ónæmisfræði.
Slímhúðarbólusetning gegn eyrnabólgu .

Ísleifur Ólafsson og samstarfsaðilar.
Meinefnafraeðideild.
Stjórn á tjáningu cystatin C gens.

Jón Jóhannes Jónsson og samstarfsaðilar.
Meinefnafraeðideild LSH. Þróun aðferða til rannsókna á kjarnsýrum í líkamsvökvum.

Karl G. Kristinsson og samstarfsaðilar.
Sýklafræðideild. Sameindafaraldsfræði ónæmra *Staphylococcus pyogenes* á Íslandi.

Kristján Erlendsson og samstarfsaðilar.
Gigtlækningar. Þróun eitilfrumna frá blóðmyndandi stofnfrumum. Áhrif komplímента með tilliti til sjálfsmótefnamyndunar í rauðum úlfum.

Margrét Sigurðardóttir og samstarfsaðilar.
Félagsráðgjöf. Rannsókn á félagslegum aðstæðum fólks með MS sjúkdómminn.

Ólafur Baldursson.
Málakilningur lækna og sjúklinga.

Páll Torfi Önundarson og samstarfsaðilar.
Blóðmeinafræði. Samanburður á áhrifum warfarins, heparins, lupus anticoagulant og geymslu við stofuhita á mismunandi afbrigðum próthrombín tíma (PT), prothrombín proconvertin prófs (P&P) og Trombotesti®.

Ragnheiður Alfreðsdóttir og samstarfsaðilar.
Hver er upplifun hjúkrunarfræðinga af hvetjandi og letjandi starfsanda á legudeild.

Ragnheiður Ósk Erlendsdóttir og samstarfsaðilar, barnalækningasviði.
Áhrif fræðslu- og stuðningsmeðferðar fyrir fjölskyldur barna og unglunga með sykursýki.

Rósa Björk Bjarkardóttir og samstarfsaðilar.
RH í meinafræði. Leit að æxlisbæligenum á litningi 5 sem hafa áhrif á krabbameinsþróun í brjósti.

Rósa Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Reynsla kvenna með lungnasjúkdóm, af falli í reykbíndindi.

Sigrún EP Reykdal og samstarfsaðilar.
Blóðfræði og alm. lyflækningar. Griplufrumur (dendritic cells) í mergrangvaxtarheilkenni, (myelodysplastic syndrome, MDS).

Sigrún Gunnarsdóttir og samstarfsaðilar.
Rannsókn um tengsl stjórnumar, starfsánægju og starfsgetu á LSH.

Sigurbergur Kárason og samstarfsaðilar.
Svæfinga- og gjörgæsludeild. Respiratory mechanics during endotoxin infusion measured with the spiodynamic method. Practice survey on ventilator and vasopressor/ inotropic drug therapy. (POWID).

Sigurður B. Þorsteinsson og samstarfsaðilar.
Smitsjúkdómar. Eru tengsl á milli meðferðaheldni HIV-sýktra við árangur lyfjameðferðar og tengist hún lífsgæðum?

Sigurður Yngvi Kristinsson og samstarfsaðilar.
Landspítala Fossvogi. Rannsókn á tíðni bláæðasega hjá íslenskum flugmönnum.

Sigurlaug Sveinbjörnsdóttir og samstarfsaðilar.
Taugalækningadeild. Faraldsfræði vöðva-spennutrufunar af óþekktum toga, (idiopathic primary dystonia) á Íslandi.

Sigurveig Þ. Sigurðardóttir og samstarfsaðilar.
Rannsóknarst. í ónæmisfræði. Pneumococcal polysaccharide booster in children who received primary vaccination with a pneumococcal conjugate – effect on the immunological memory.

Smári Pálsson og samstarfsaðilar.
Endurhæfingarsvið og öldrunarsvið.
Væg vitræn skerðing: Greining og notagildi.

Sólveig Jónsdóttir og samstarfsaðilar.
Taugasálfræði barna. Próffræðilegir eiginleikar BASC hegðunarmatskvarðanna.

Sveinn Guðmundsson og samstarfsaðilar.
Blóðbankinn. Genatjáning í þroskaferli blóðmyndandi stofnfrumna.

Þóra Steingrímsdóttir og samstarfsaðilar, kvennasviði. Hagir kvenna sem leita til Kvinnadeildar Landspítala með sérstöku tilliti til þeirra, sem áður hafa verið beittar ofbeldi af einhverju tagi.

Þórarinn Gíslason og samstarfsaðilar,
Lungnasjúkdómar. Kæfisvefn á Íslandi.

Þórður Helgason og samstarfsaðilar.
Mælingar á geislavirkum efnum í líkama mannsins.

Þórður Þorkelsson og samstarfsaðilar.
Barnspítala Hringins. Áhrif reykinga á þá þætti sem ákvarða vöxt fósturs.

Unnur Steina Björnsdóttir og samstarfsaðilar.
Lyfl., ofnæmisfr. o.fl. Áhrif erfða og umhverfis á fyrstu æviárum: Samanburður á algengi ofnæmis og astma hjá íslenskum börnum, fæddum á Inlandi og á Íslandi og alin eru upp í svipuðu umhverfi.

Vilhjálmína Haraldsdóttir og samstarfsaðilar.
Krabbameinslækningar. Mónóklónal gammópatía á Íslandi. Algengi mónóklónal gammópatíu í stöðluðu þýði, tengsl við illkynja sjúkdóma. Sjúkdómsmyndun og forstíg mergrumæxla, (multiple myeloma).

ÁRSSKÝRSLA SIÐANEFNDAR LSH 2002

Reykjavík, 24. mars 2003.

Siðanefnd Landspítala - háskólasjúkrahúss er þverfagleg nefnd sem starfar á ábyrgð stjórnarnefndar spítalans skv. lögum um réttindi sjúklinga. Nefndin fjallar um vísindarannsóknir, sem framkvæmdar eru á spítalanum, að undanskildum umsóknum um leyfi til fjölþjóðlegra rannsókna og samstarfsverkefna við stofnanir eða aðila utan háskólasjúkrahússins, en þær skal senda til vísindasiðanefndar.

Hlutverk nefndarinnar er að meta að vísindaleg og siðfræðileg sjónarmið mæli ekki gegn framkvæmd rannsókna. Óheimilt er að framkvæma vísindarannsókn á mönnum nema hún hafi áður hlotið samþykki siðanefndar.

Alls voru haldnir 16 fundir á árinu 2002.

Fjöldi umsókna og afgreiðsla þeirra var sem hér segir:

Flokkur	Fjöldi
Samþykkt erindi frá fyrra ári, 2001	4
Fjöldi umsókna 2002	67
Samþykkt	45
Vísað til vísindasiðanefndar	4
Synjað vegna ónógru upplýsinga	1
Óafgreitt erindi vegna þess að gögn vantar	17
Samtals	71

Að öðru leyti er vísað til fundargerða sem birtar eru á vef LSH.

Mannabreytingar í nefndinni á árinu:

Ólafur Þór Ævarsson formaður hætti í nefndinni og Jón Jóhannes Jónsson varamaður hans var settur formaður í maí. Sigurjón B. Stefánsson, læknir hætti sem fulltrúi læknaáðs eftir aðalfund þess í maí. Jón G. Tómasson, lögfræðingur hætti í júní og varamaður hans Jóhannes Pálmason lögfræðingur tók sæti hans.

Eyþór Björnsson læknir var tilnefndur í nefndina af læknaáði. Eftir að álit lögfræðinga heilbrigðisráðuneytis mælti gegn því að einstaklingar sitji samtímis í siðanefnd LSH og vísindasiðanefnd þá hætti Eyþór störfum í nefndinni og Gerður Gröndal læknir tók við sem varamaður hans. Sif Sigurvinsdóttir hætti sem ritari nefndarinnar í lok ársins og við tók Jóninna Karlsdóttir.

Siðanefnd LSH varði nokkrum tíma árið 2002 í stefnumótandi vinnu enda störf nefndarinnar enn í mótun. Í þessari vinnu hefur verið haft samráð við vísindasiðanefnd bæði í tengslum við einstakar umsóknir og með almennum umræðum. Markmið þeirrar vinnu var að efla nefndina í störfum sínum og gera þau skilvirkari. Í framhaldi er ráðgert að endurskoða umsóknargögn og leiðbeiningar.

Á árinu var ákveðið að nefndin fengi skrifstofuaðstoð þ.m.t. ritara frá skrifstofu kennslu, vísinda og þróunar.

Formaður tók þátt í og hélt erindi á ráðstefnu 3-4. maí í Skálholtsskóla á vegum Siðfræðistofnunar H.Í. með heitinu „Samþykki í rannsóknum“. Hann tók einnig þátt í ráðstefnu 14. september sem haldin var af Siðfræðistofnun H.Í. og Líffræðifélagi Íslands sem bar heitið „Siðfræði og lífvísindi: Vits er þörf“.

Jóninna Karlsdóttir ritari

Jón Jóhannes Jónsson formaður

LEYFI TIL EFTIRTALINNA RANNSÓKNA VORU GEFIN HJÁ SIÐANEFND LSH 2002

Sýklalyfjanotkun á Landspítala - háskólasjúkrahúsi (LSH) og ónæmi hjá bakteríum í meltingarvegi sjúklunga.

Eru húðsæknar eitlafrumur til staðar í kokeitlum?

Könnun á streitu og álagsþáttum í starfi.

Er munur á líkamsstöðu helftarlamaðra með gaumstol og helftarlamaðra án þess?

Þekking og viðhorf skjólstæðinga bráðamóttöku Landspítala til brjóstverkja.

Geta þeir hlustað? – Fræðsla til sjúklunga sem farið hafa í skurðaðgerð frá bráðamóttöku LSH við Hringbraut.

Áhrif sérhæfðrar endurhæfingar á starfræna getu og heilsutengd lífsgæði kvenna sem greinst hafa með brjóstakrabbamein.

Tölvutengdur stuðningshópur foreldra barna með krabbamein.

Does tepid induction of bloodcardioplegia give better myocardial protection?

Áreiðanleiki mælinga á brjóstkasapani sjúklunga með spondylosis ankylopetica.

Hver er dánartíðni af völdum heilavefsblæðinga og hvaða þættir hafa áhrif á hana?

Þvinguð notkun lamaðs efri útlíms og áhrif hennar á starfræna færni útlímsins hjá sjúklingi eftir heilablóðfall.

Rannsókn á styrk etanóls í blóði gjörgæslu-sjúklunga vegna hugsanlegrar etanólmyndunar í þörmum þeirra.

Nýgengi átraskana á geðdeild LSH.

Viðhorf sjúklunga til hjúkrunar á unglingageðdeild LSH.

OT-ADL Neurobehavioral Evaluation (A-ONE) numið elligliöp: Athugun á samtímaréttmæti.

Notkun óhefðbundinna/sérhæfðra meðferða hjá fólki í krabbameinsmeðferð. Þeir sem bíða. Rannsókn á líðan og þörfum aðstandenda sem bíða meðan á skurðaðgerð standur.

Félagslegar og sálfræðilegar ástæður para fyrir að ákveða að binda enda á tæknifrjóvgunar-meðferð.

Könnun á viðhorfum til notkunar smokksins (m.t.t. hlutfalls klamydiu á Íslandi).

Er skortur á mannose bindin lection (MBL) áhættuþáttur fyrir sjálfgefna sjúkdóma í skjaldkirlri? (Is mannose bindin lectin deficiency a risk factor for autoimmune thyroid disease?).

Gæðaúttekt á skráningu hjúkrunar á Landspítala - háskólasjúkrahúsi 2002.

Könnun á alvarleika áverka slasaðra sjúklunga sem lágu á LSH á árunum 1999 til og með 2001.

Quality of working life and quality of care in a hospital -The relationship between management structures and perceived well-being, job satisfaction, staff relationship and quality of care in an Icelandic hospital.

Gæði frá sjónarhóli sjúklings (Kvalitet från patientens perspektiv).

Árangursmælingar í hjúkrun.

Áhrif fræðslu- og stuðningsmeðferðar fyrir fjölskyldur unglinga með sykursýki.

Tengsl kvíðanæmis við kvíða og þunglyndi.

Þjónustukönnun meðal aðstandenda geðsjúkra.

Framvirk rannsókn á sykurstjórnun, meðferð og fylgikvillum sykursýki hjá sjúklingum á göngudeild sykursjúkra á LSH árið 2002.

Partnership with couples whose wife has severe breathing difficulties.

Greining vannæringar meðal aldraðra.

Árangur VASP-meðferðar hjá sjúklingum með mergfrumuæxli á Íslandi ("VASP chemotherapy in Multiple Myeloma").

Næring heilablóðfallssjúklunga.

Skimunarpróf fyrir heilabilun: Íslensk gerð og forathugun á Mattis heilabilunarkvarðanum.

Árangur af makúla gat aðgerðum á Íslandi á árunum 1996 - 2002.

Proskun á leghálsi til undirbúnings fæðingar; samanburður á mísóprostól og lyfleysu.

Alvarlegar aukaverkanir kíni, sjö sjúkralitelli.

Prófun aðferða til að draga úr verkjum nýbura á Íslandi.

Verkjastilling með taugarótardeygingu á brjóstvegg (thoracal paravertebral deyfingu) eftir skurðaðgerð vegna brjóstakrabbameins. Samanburður á áhrifum bupivakans með adrenalíni og morfíni við áhrif bupivakans með adrenalíni. Klínísk rannsókn.

Sjúklingar með heilabilun fyrir 65 ára aldur og fjölskyldur þeirra.

Uppsetning aðferða til að mæla mótefni gegn LDL.

Árnadóttir OT-ADL. Neurobehavioral Evaluation (A-ONE). Athugun á áreiðanleika matsmanna.

How can Balanced Scorecard indicators be developed in public health care: A case study from the Women's clinic in Landspítali, Iceland.

Könnun á högum aðstandenda langveikra sjúklunga sem dveljast á endurhæfingardeild Landspítala - háskólasjúkrahúss.

Samskipti heilbrigðismanna og kvenna sem greindar hafa verið með þunglyndi.

Góðkynja stækkun á kvekk, ábendingar og aðgerðir.

Húðsæknieiginleikar T eitilfrumna í kokeitlum psoriasis sjúklunga.

Reynsla kvenna með langvinna teppusjúkdóm í lungum af því að byrja að reykja eftir reykbindindi.

Samtals 49 erindi

BARNASVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknum

Á Barnaspítala Hringins eru stundaðar margs konar rannsóknir sem tengjast sjúkdómum í börnum og meðferð þeirra. Einkum hafa rannsóknirnar beinst að tilurð og algengi sjúkdóma í börnum, meðferðarmöguleikum og árangri meðferðar. Rannsóknirnar eru því oft klínískar. Grunnrannsóknir eru einnig stundaðar á sviðinu eða með samstarfsaðilum og tengjast m.a. erfðafæði, krabbameinslækningum og ónæmisfæði.

Doktorsnemi

Hákon Hákonarson Háskóla Íslands.

Meistararnemar

Anna Ólafía Sigurðardóttir, Háskóla Íslands.

Margrét Eyþórsdóttir, Manchesterháskóla.

Ólóf Kristjánsdóttir, Háskóla Íslands.

Rakel Björg Jónsdóttir, Háskóla Íslands.

Sólveig Kristjánsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Anna Ólafía Sigurðardóttir, Erla Kolbrún Svavarsdóttir.

Fræðslumeðferð fyrir foreldra barna og unglínga með krabbamein - Möguleikar Internetsins. Framtíðarsýn innan heilsugæsluhjúkrunar.

Ritstjórar: Herdís Sveinsdóttir og Ari Nyysti.

Útgefandi: Rannsóknarstofnun í hjúkrunarfræði við Háskóla Íslands og Háskólaútgáfan.

Arason VA, Gunnlaugsson A, Sigurdsson JA, Erlendsdóttir H, Gudmundsson S, Kristinsson KG.

Clonal spread of resistant pneumococci despite diminished antimicrobial use. *Microb Drug Resist* 2002; 8: 187-92.

Arason VA, Sigurdsson JA, Kristinsson KG, Gudmundsson S.

Tympanostomy tube placements, sociodemographic factors and parental expectations for management of acute otitis media in Iceland. *Pediatr Infect Dis J* 2002; 21: 1110-5.

Bragadóttir H, Reed D.

Psychometric instrument evaluation. The pediatric family satisfaction questionnaire. *Pediatr Nurs* 2002; 28: 475-82.

Williams JK, McCarthy AM, Bragadóttir H, Reed D.

School nurses' experiences, concerns, and knowledge of growth disorders in children: development of a monograph. *J Sch Nurs* 2002; 18: 25-32.

Kristinsson VH, Kristinsson JR, Jonmundsson GK, Jonsson OG, Thorsson AV, Haraldsson A.

Gerð og algengi síðkominna og langvinnra aukaverkana eftir hvítblæðis meðferð í æsku. *Læknablaðið* 2002; 88: 13-8.

Holm H, Jonsson OG, Thorsson AV, Hannesson B, Jonmundsson GK, Kristinsson JR, Haraldsson A.

Greining, árangur meðferðar og síðkomnar aukaverkanir æxla í miðtaugakerfi í æsku. *Læknablaðið* 2002; 88: 21-7.

Hafsteinsdóttir S, Jonmundsson GK, Kristinsson JR, Winiarsk J, Hente JJ, Haraldsson A.

Findings in familial hemophagocytic lymphohistiocytosis prior to symptomatic presentation. *Acta Paediatr Scand* 2002; 91: 974-7.

Johannsdóttir IM, Gudnason T, Ludvigsson P, Laxdal T, Stefansson M, Hardardóttir H, Haraldsson A.

Heilahimnubólga af völdum baktería hjá 1 mánaðar til 16 ára gömlum börnum á þremur barnadeildum á Íslandi - samantekt árána 1973-2000. *Læknablaðið* 2002; 88: 391-7.

Thors VS, Thorisdóttir A, Erlendsdóttir H, Hardardóttir I, Einarsson I, Sigurdsson JR, Gudmundsson S, Gunnarsson E, Haraldsson A.

Vendandi áhrif lýsisríks fæðis eftir sýkingar eru óháð íkomustað bakteríanna. *Læknablaðið* 2002; 88: 117-9.

Thors VS, Thorisdóttir A, Erlendsdóttir H, Hardardóttir I, Einarsson I, Gudmundsson S, Gunnarsson E, Haraldsson A.

Áhrif lýsisríks fæðis á lífun músa eftir sýkingu með mismunandi bakteríuteigundum. *Læknablaðið* 2002; 88: 120-4.

Stephensen SS, Sigfusson G, Eiriksson H, Sverrisson JT, Torfason B, Haraldsson A, Helgason H.

Nýgengi og greining meðfæddra hjartagalla á Íslandi 1990-1999. *Læknablaðið* 2002; 88: 281-7.

Thors VS, Kristinsson JR, Laxdal T, Jonmundsson GK, Edvardsson VO, Sigfusson A, Briem H, Haraldsson A.

Henoch-Schönlein purpura: innlagnir á LSH 1984-2000. *Læknablaðið*, 2002; 88: 807-11.

Jordens EZ, Palmieri L, Huizing M, van den Heuvel LP, Sengers RC, Dorner A, Ruitenbeek W, Trijbels FJ, Valsson J, Sigfusson G, Palmieri F, Smeitink JA.

Adenine nucleotide translocator 1 deficiency associated with Sengers syndrome. *Ann Neurol* 2002; 52: 95-9.

Calero Moreno TM, Gustafsson G, Garwicz S, Grander D, Jonmundsson GK, Frost BM, Makiperna A, Rasool O, Savolainen ER, Schmiegelow K, Soderhall S, Vettenranta K, Wesenberg F, Einhorn S, Heyman M.

Deletion of the Ink4-lokus (the p16ink4a, p14ARF and p15ink4b genes) predicts relapse in children with ALL treated according to the Nordic protocols NOPHO-86 and NOPHO-92. *Leukemia* 2002; 16: 2037-45.

Younkin DP, Thorarensen O.

Cerebrovascular Disorders. In: Rudolph's Pediatrics. McGraw-Hill 2002; 2231-2241.

Kao A, Dlugos D, Hunter JV, Mamula P, Thorarensen O.

Anticoagulation therapy in cerebral sinovenous thrombosis and ulcerative colitis in children. *J Child Neurol* 2002; 17: 479-82.

BARNASVIÐ

Berntson L, Fasth A, Andersson-Gare B, Herlin T, Kristinsson J, Lahdenne P, Marhaug G, Nielsen S, Pelkonen P, Rygg M.

The influence of heredity for psoriasis in ILAR classification of children with juvenile idiopathic arthritis. *J Rheumatol* 2002; 29: 2454-8.

Oskarsson G, Pesonen E.

Flow dynamics in the left anterior descending coronary artery in infants with idiopathic dilated cardiomyopathy. *Am J Cardiol* 2002; 90: 557-561.

Oskarsson G, Pesonen E, Munkhammar P, Sandstrom S, Jogi P.

Normal coronary flow reserve after arterial switch operation for transposition of the great arteries - an intracoronary Doppler guide wire study. *Circulation* 2002; 106: 1696-1702.

Wennergren G, Kristjansson S.

Wheezing in infancy and its long-term consequences. In: Growing up with lung disease: the lung in transition to adult life. *Eur Respir Mon* 2002; 19: 116-130.

Nyvold F, Madsen HO, Ryder LP, Seyfarth J, Svejgaard A, Clausen N, Wesenberg F, Jonsson OG, Forestier E, Schmiegelow K.

The Nordic Society for Pediatric Hematology and Oncology. Precise quantification of minimal residual disease at day 29 allows identification of children with acute lymphoblastic leukemia and an excellent outcome. *Blood* 2002; 99: 1253-8.

Bayley TM, Alasmi M, Thorkelson T, Jones PJ, Corcoran J, Krug-Wispel S, Tsang RC.

Longer term effects of early dietary cholesterol level on synthesis and circulating cholesterol concentrations in human infants. *Metabolism: Clinical & Experimental* 2002; 51: 25-33.

Hakonarson H, Bjornsdottir US, Halapi E, Palsson S, Adalsteinsdottir E, Gislason D, Finnbogason G, Gislason T, Kristjansson K, Arnason T, Biriksson I, Frigge ML, Kong A, Gulcher JR, Stefansson K.

A major susceptibility gene for asthma maps to chromosome 14q24. *Am J Hum Genet* 2002; 71: 483-91.

Kristjansson K, Manolescu A, Kristinsson A, Hardarson T, Knudsen H, Ingason S, Thorleifsson G, Frigge ML, Kong A, Gulcher JR, Stefansson K.

Linkage of essential hypertension to chromosome 18q. *Hypertension*. 2002; 39: 1044-9.

Backman VM, Thorsson AV, Fasquel A, Andrason HS, Kristjansson K, Gulcher JR, Stefansson K.

HLA class II alleles and haplotypes in Icelandic Type I diabetic patients: comparison of Icelandic and Norwegian populations. *Diabetologia* 2002; 45: 452-3.

Sigurdardottir ST, Ingolfsdottir G, Davidsdottir K, Gudnason Th, Kjartansson S, Kristinsson KG, Bailleux F, Leroy O, Jonsdottir I.

Immune response to octavalent diphtheria and tetanus conjugated pneumococcal vaccines is serotype and carrier specific: the choice for mixed carrier vaccine. *Pediatr Infect Dis J* 2002; 21: 548-54.

Hakonarson H, Kim C, Whelan R, Grunstein MM.

T Lymphocytes Mediated Changes in Airway Smooth Muscle Responsiveness are Attributed to Induced Autocrine Actions and Release of Interleukin(IL)-5 and IL-1beta. *J Allergy Clin Immunol* 2002; 110: 624-33.

Grunstein MM, Hakonarson H, Leiter J, Chen M, Whelan R, Grunstein JS, Chuang S.

IL-13-dependent autocrine signaling mediates altered responsiveness of IgE-sensitized airway smooth muscle. *Am J Physiol Lung Cell Mol Physiol* 2002; 282: L520-8.

Hakonarson H, Halapi E.

Genetics of obstructive airways disease: Cystic fibrosis, alpha-1 antitrypsin deficiency and Hermansky Pudlak syndrome. *Immunol Allergy Clin North Am* 2002; 22: 243-60.

Hakonarson H, Halapi E.

Current understanding of the genetics of asthma: Clinical implications. *Am J Pharmacol* 2002; 2: 155-66.

Halapi E, Hakonarson H.

Advances in the Development of Genetic Markers for the Diagnosis of Disease and Drug Response. *Expert Rev Mol Diagn* 2002; 2: 411-21.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

9 erindi.

Veggspjöld/ágríp á ráðstefnum

39 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar

Háskóli Íslands.

Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins.

University of Iowa, Bandaríkjunum.

Barnaspítali Hringisins er í rannsóknarsamstarfi við fyrirtæki og stofnanir á Íslandi og erlendis, m.a. í Svíþjóð, Hollandi, Englandi og Bandaríkjunum.

KVENNASVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknum

Háþrýstingur í meðgöngu, legslímufلاك, notkun prostaglandín-efna við fæðingar, reykingar á meðgöngu, burðarmálsdauði, mæðradauði, áhrif mónókaprín-efna á leggöng, tvíburafæðingar, áverkar á spöng, notkun cyclodextrín-efna og östrogena á breytingaskeiði, sykursýki í meðgöngu. Ofbeldi gegn konum, starfsemi legvöðva, kviðsjáradgerðir.

Doktorsnemar

Sigrún Hjartadóttir, Háskóla Íslands.
Sóley Bender, Háskóla Íslands.

Meistararnemar

Margrét I. Hallgrímsson, Háskóla Íslands.
Ingibjörg Einarsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Bjarnadóttir RI, Tuppurainen M, Killick SR.
Comparison of cycle control with a combined contraceptive vaginal ring and oral levonorgestrel/ethinyl estradiol.
Am J Obstet Gynecol 2002; 186: 389-95.

Geirsson RT.
Halvparten av norske søknader om spesialistgodkjenning på Island blir avslått. Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 328.

Geirsson RT.
Opnum háskólann fyrir utanaðkomandi kennurum.
Fréttabréf Háskóla Íslands 2002; 24: 42-3.

Gylfason JT, Geirsson RT.
Hvað er legslímufلاك (endometriosis)?
Læknaneminn 2002; 53: 21-5.

Geirsson RT.
Assessing the predictive value of symptoms for the diagnosis of endometriosis. Precongress course Endometriosis "Deep invasive endometriosis: a true pain" ESHRE 2002- Vienna 2002: 19-23.

Geirsson RT, Gardarsdóttir G, Pálsson G, Bjarnadóttir RI, Smarason A.
Skýrsla frá Fæðingaskráningunni 2001.
Kvennadeild og Barnaspítala Hringins, LSH, Reykjavík 2002.

Geirsson RT.
This man's pill. Orgyn. Organon's magazine on women and health. 2002; Special Issue: 55-6.

Gudmundsson JA.
Hormónameðferð á breytingaskeiði kvenna.
Læknablaðið 2002; 88: 803-4.

Hardardóttir H.
Sykursýki á meðgöngu, yfirlitsgrein.
Ljósmaðrablaðið 2002; 80: 23-34.

Hardardóttir H.
Skimun fyrir fósturgöllum.
Ljósmaðrablaðið 2002; 80: 13-8.

Stefansson H, Geirsson RT, Steinthorsdóttir V, Jonsson H, Manolescu A, Kong A, Ingadóttir G, Gulcher J, Stefansson K.
Genetic factors contribute to the risk of developing endometriosis.
Hum Reprod 2002; 17: 555-9.

Hallgrímsson MI.
Útkoma spangar í eðlilegri fæðingu. Áhrif stellingar og meðferðar.
Meistararitgerð, Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands 2002.

Einarsdóttir I.
Útkoma úr tvíburameðgöngum og fæðingum með tilliti til heilsufars mæðra og barna árin 1999-2000 á Landspítala - háskólasjúkrahúsi.
Meistararitgerð, Hjúkrunarfræðideild, Háskóla Íslands 2002.

Fræðslurit fyrir almenning

2 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir fagfólk

30 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

18 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Háskóli Íslands
Íslensk erfðagreining
UVS
Oxfordháskóla, Bretlandi
Háskólinn í Aachen, Þýskalandi

GEÐSVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknnum

Á vaktinni. Lýsingar kvenna á svefnerfiðleikum og áhrifum dáleiðslumeðferðar og slökunar á svefn og líðan. Börn með ADHD og upplifun foreldra af þeim stuðningi sem barnið og fjölskyldan fær. Erfðarannsóknir í geðklofa. Hugrof. Meðferð, batahorfur og félagsleg aðlögun sjúklinga með tvíþátta geðsjúkdóm. Rannsókn á reynslu unglinga af því að liggja á geðdeild. Rannsókn á viðhorfum foreldra barna á legudeildum barna- og unglingsgeðdeilda til hjúkrunar og þjónustu deildanna. Öflun gagna til að meta geðheilbrigðis- og félagsþjónustu.

Meistararnemar

Ingibjörg Jakobsdóttir, Háskóla Íslands.
Magnús Ólafsson, Háskólanum á Akureyri.
Oktavía Guðmundsdóttir, Lundarháskóla, Svíþjóð.
Sigurlína Hilmarsdóttir, Háskóla Íslands.
Sólveig Guðlaugsdóttir, Háskólanum á Akureyri.

Ritverk

- Adler GK, Manfredsdóttir VF, Creskoff KW.
Neuroendocrine abnormalities in fibromyalgia.
Curr Pain Headache Rep 2002; 6: 289-98.
- Axelsson J, Stefansson JG, Magnusson A, Sigvaldason H, Karlsson MM.
Seasonal affective disorders: Relevance of Icelandic and Icelandic - Canadian evidence to etiologic hypotheses.
Can J Psychiatry 2002; 47: 153-8.
- Biering, P.
Caring for the Involuntarily Hospitalized Adolescent: the issue of power in nurse-patient relationship.
Child Adolesc Psychiatr Nurs 2002; 15: 65-74.
- Guðjonsson GH, Hannesdóttir K, Petursson H, Björnsson G.
The Effects of Alcohol Withdrawal on Mental State, Interrogative Suggestibility and Compliance: an experimental study.
J Forensic Psychiatry 2002; 13: 53-67.
- Guðjonsson GH, Sigurdsson JF, Brynjólfsson B, Hreinsdóttir H.
The relationship of compliance with anxiety, self-esteem, paranoid thinking and anger.
Psychology, Crime and Law 2002; 8: 145-53.
- Guðmundsson OG, Tomasson K.
Quality of life and mental health of parents of children with mental health problems.
Nord J Psychiatry 2002; 56: 413-17.
- Gurling HMD, Kalsi G, Brynolfsson J, Sigmundsson T, Sherrington R, Mankoo BS, Read T, Murphy P, Blaveri E, McQuillin A, Petursson H, Curtis D.
Genomewide genetic linkage analysis confirms the presence of susceptibility loci for schizophrenia, on chromosomes 1q32.2, 5q33.2, and 8p21-22 and provides support for linkage to schizophrenia on chromosomes 11q23.3-24 and 20q12.1-11.23.
Year Book of Psychiatry and Applied Mental Health 2002; 330-31.

Hansson L, Middelboe M, Sorgaard K, Bengtsson-Tops A, Bjarnason O, Merinder L, Nilsson L, Sandlund M, Korkeila J, Vinding HR.

Living situation, subjective quality of life and social network among individuals with schizophrenia living in community settings.
Acta Psychiatr Scand 2002; 106: 343-350.

Lindal E, Stefansson JG, Bergmann S.

The prevalence of chronic fatigue syndrome in Iceland - a national comparison by gender drawing on 4 different criteria.
Nord Psychiatry 2002; 56: 273-7.

McAlonan GM, Daly E, Kumari V, Critchley HD, van-Amelsvoort T, Suckling J, Simmons A, Sigmundsson T, Greenwood K, Russell A, Schmitz N, Happe F, Howlin P, Murphy D.

Brain anatomy and sensorimotor gating in Asperger's syndrome.
Brain 2002; 127: 1594-1606.

McDonald C, Grech A, Touloupoulou T, Schulze K, Chapple B, Sham P, Walshe M, Sharma T, Sigmundsson T, Chitnis Z, Murray RM.

Brain volumes in familial and non-familial schizophrenic probands and their unaffected relatives.
Am Med Genet 2002; 114: 616-25.

Sigurdsson E, van Os J, Fombonne E.

Are impaired childhood motor skills a risk factor for adolescent anxiety. Results from the 1958 U.K. birth cohort and the National Child Development Study.
Am J Psychiatry 2002; 159: 1044-6.

Stefansson H, Sigurdsson E, Steinhorsdóttir V, Björnsdóttir S, Sigmundsson T, Gosh S, Brynjólfsson J, Gunnarsdóttir S, Ivarsson O, Chou TT, Hjaltason O, Birgisdóttir B, Jonsson H, Guðnadóttir VG, Guðmundsdóttir E, Björnsson A, Ingvarsson B, Ingason A, Sigfusson S, Hardardóttir H, Harvey RP, Lai D, Zhou M, Brunner D, Mutel V, Gonzalo A, Lemke G, Sainz J, Johannesson G, Andresson T, Guðbjartsson D, Manolescu A, Frigge ML, Gurney ME, Kong A, Gulcher JR, Petursson H, Stefansson K.

Neuregulin 1 and susceptibility to schizophrenia.
Am Hum Genet 2002; 71: 877-92.

Sorgaard KW, Heikkila J, Hansson L, Vinding HR, Bjarnason O, Bengtsson-Tops A, Merinder L, Nilsson L, Sandlund M, Middelboe T.

Self-esteem in persons with schizophrenia.
A Nordic multicentre study.
Mental Health 2002; 11: 405-15.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

1 erindi.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

TAUGALÆKNINGAÐEILD

Aðaláherslur í rannsóknum

Faraldsfræði- og erfðafræðirannsóknir á flogaveiki, parkinsonsjúkdómi og heilablæðingum, auk rannsókna á öðrum taugasjúkdómum s.s. M.S. migrene, miasteniu gravis, dystoniur og ættgengar heilablæðingar.

Ritverk

Hicks AA, Petursson H, Jonsson T, Stefansson H, Johannsdóttir HS, Sainz J, Frigge ML, Kong A, Gulcher JG, Stefansson K, Sveinbjornsdóttir S. A Susceptibility Gene for Late-Onset Idiopathic Parkinson's Disease. *Ann Neurol* 2002; 52: 549-55.

Benedikz J, Stefansson M, Gudmundsson J, Jonasdóttir A, Fossdal R, Gulcher J, Stefansson K.

The natural history of untreated multiple sclerosis in Iceland. A total population-based 50 year prospective study. *Clin Neurol Neurosurg* 2002; 104: 208-10.

Gunnarsson T, Olafsson E, Sighvatsson V, Hannesson B.

Surgical treatment of patients with low-grade astrocytomas and medically intractable seizures. *Acta Neurol Scand* 2002; 105: 289-92.

Gretarsdóttir S, Sveinbjornsdóttir S, Jonsson HH, Jakobsson F, Einarsdóttir E, Agnarsson U, Shkolny D, Einarsson G, Gudjonsdóttir HM, Valdimarsson EM, Einarsson OB, Thorgeirsson G, Hadzic R., Jonsdóttir S, Reynisdóttir ST, Bjarnadóttir SM, Gudmundsdóttir T, Gudlaugsdóttir GJ, Gill R, Lindpaintner K., Sainz J, Hannesson HH, Sigurdsson G, Frigge ML, Kong Augustine, Gudnason, Stefansson K, Gulcher J.R.

Localization of a Susceptibility Gene for Common Forms of Stroke to 5q12. *Ann J Hum Genet* 2002; 70: 593-603.

Fræðslurit fyrir almenning

1 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

12 erindi.

Veggspjöld/ágríp á ráðstefnum

20 veggspjöld/ágríp.

SMITSJÚKDÓMALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Framsýggn sjúklingasamanburðarrannsókn á áhættubáttum og tengslum við sveppasýkingar á fótum. Sárásótt á Íslandi. Inflúensa-tilfelli, greining og meðferð.

Doktorsnemi

Sigrún Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Gunnarsson G, Steinsson K. Sinusitis due to *Stenotrophomonas maltophilia*. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 136-7.

Gunnarsson G, Baldursson H, Hilmarsdóttir I.

Septic arthritis caused by *chryseobacterium meningosepticum* in an immunocompetent male. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 299-300.

Asmundsdóttir LR, Erlendsdóttir H, Gottfredsson M.

Increasing incidence of fungal blood stream infections: Results from a 20-year nationwide study in Iceland. *J Clin Microbiol* 2002; 40: 3489-92.

Einarsdóttir HM, Danielsen R, Gottfredsson M.

Successful treatment of *Candida glabrata* myocarditis with voriconazole. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 778-80.

Halldorsdóttir HD, Haraldsdóttir V, Bodvarsson A, Thorgeirsson G, Kristjansson M.

Endocarditis caused by *Lactococcus cremoris*. *Scand J Infect Dis* 2002; 34: 205-6.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

18 erindi.

Veggspjöld/ágríp á ráðstefnum

5 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar

Duke University, Norður-Karólínu, Bandaríkjunum.
McMaster University, Ontario, Kanada.
Statens Seruminstitut, Kaupmannahöfn, Danmörku.
Háskólinn Uppsölum, Svíþjóð.
Íslensk Erfðagreining.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

LUNGNALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknnum

Klóríðjónagöng cystic fibrosis. Áhrif makrólíð sýklalyfja á þekjuvef lungna. Orðskilningur sjúklinga og lækna. Evrópukönnunin Lungu og heilsa. Áhrif umhverfisþátta á myndun ofnæmis og astma. Erfðir ofnæmis og astma. Breytingar á erfðabáttum samfara efri loftvegasykingum hjá astma sjúklingum með væga meðalslæman og slæman astma.

Ritverk

Gislason T, Janson C, Vermeire P, Plaschke P, Björnsson E, Gislason D, Boman G.

Reported gastroesophageal reflux during sleep and respiratory symptoms. A population study of young adults in three European Countries. Chest 2002; 121: 158-63.

Gislason D, Björnsdóttir US, Blondal T, Gislason T.

Evrópurannsóknin Lungu og heilsa (ECRHS): Hverjar eru helstu niðurstöður fram að þessu í ljósi sérstöðu Íslands? Læknablaðið 2002; 88: 891-8.

Gislason D.

Lífshættuleg ofnæmisviðbrögð. Læknablaðið 2002; 88: 547-8.

Gislason T, Janson C, Vermeire P, Plaschke P, Björnsson E, Gislason D, Boman G.

Respiratory symptoms and nocturnal gastroesophageal reflux: a population-based study of young adults in three European countries. Chest 2002; 121: 158-63.

Gudmundsson G, Tomasson K, Rafnsson V, Sigfusson A, Oddsson OH, Björnsdóttir US, Kristjánsson V, Halldórsson S, Haraldsson H.

Greining atvinnusjúkdóma. Dæmi úr kúfiskvinnslu. Læknablaðið 2002; 88: 909-12.

Einarsson JG, Gudmundsson S.

Vökvæfning í fleiðruholi: orsakir og greining. Læknaneminn 2002.

Gudmundsson G, Gudmundsson S.

Öndunarmælingar á heilsugæslustöðvum. Læknablaðið 2002; 88:928.

Björnsdóttir US, Sigurdardóttir S, Ludvíksson BR.

Ofnæmislost – algengi, meingerð, meðferð. Læknablaðið 2002; 88: 551-9.

Gislason T, Johannsson JH, Haraldsson A, Olafsdóttir BR, Jonsdóttir H, Kong A, Frigge ML, Jonsdóttir GM, Hakonarson H, Gulcher J, Stefansson K.

Familial predisposition and cosegregation analysis of adult obstructive sleep apnea and the sudden infant death syndrome. Am J Resp Crit Care Med 2002; 166: 833-8.

Thorleifsdóttir B, Benediktsdóttir B, Gislason T, Jonsson HG, Sverrisson G, Björnsson JK, Kristbjarnarson H.

Sleep habits and sleep disturbances among children and teenagers. J of Psychosomatic Res 2002; 53: 529-37.

Jarvis D, Knox J, Burney P, Chinn S, Luczynska C, Anto JM, Cerveri I, R De Marco, Gislason T, Heinrich J, Janson C, Kuenzli N, Leynaert B, Neukirch F, Sunyer J, Svanes C, Vermeire P, Wjst M.

The European Community Respiratory health Survey II. The ECRHS II steering committee. Eur Respir J 2002; 20:1071-9.

Gislason D, Björnsdóttir US, Blondal T, Gislason T.

Evrópurannsóknin Lungu og heilsa (ECRHS): Hverjar eru helstu niðurstöður fram að þessu í ljósi sérstöðu Íslands? Læknablaðið 2002; 88: 891-908.

Gudmundsson G, Hunninghake GGW.

Interstitial and infiltrative pulmonary disorders. Í Emery and Rimoin's Principles and Practice of Medical Genetics. 4th edition. Bls. 1643-1656. DL Rimoin, JM Connor, RE Pyeritz, BR Korf. Ed.Churchill Livingstone 2002.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

7 erindi.

Veggspjöld/ágríp á ráðstefnum

41 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar

University of Iowa, Bandaríkjunum. Háskóli Íslands.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

INNKIRTLALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Faraldsfræði og greining sykursýki ásamt fylgikvillum. Tengsl þroska fóstura og sjúkdóma síðar á lífsleiðinni. Faraldsfræði ristuflana hjá sykursjúkum körlum. Þróun forklínísks skjaldvakabrests. Faraldsfræðileg rannsókn á skjaldvakaofseytingu á Íslandi. Skjaldkirtilssjúkdómar á meðgöngu. Leit að erfðavísi sem veldur nýrnasjúkdómnum við sykursýki. Erfðafræði fjölskyldubundinnar sykursýki (MODY) á Íslandi. Faraldsfræði teg. 2 sykursýki á Íslandi. Klínísk rannsókn á nýju lyfi við ristuflunum. Þýðing og þróun forklínískrar vanstarfsemi skjaldkirtils. Rannsókn á erfðum beinþynningar á Íslandi. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap Íslendinga o.fl.

Masternemi

Gunnlaug Hjaltadóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Hreidarsson AB.

Tegund 2 sykursýki. Hvað er til ráða?
Mixtura 2002; 16: 22-23.

Sigfusson N, Sigurdsson G, Agnarsson U, Gudmundsdóttir II, Stefansdóttir I, Sigvaldason H, Gudnason V.

Declining coronary heart disease mortality in Iceland: Contribution by incidence, recurrence and case fatality rate.
Scand Cardiovasc J 2002; 36: 337-41.

Bergmann GB, Oddsdóttir M, Benediktsson R.

Háþrýstingur með kaliumbrest: óvenjuleg sýnd litfíklaæxlis.
Sjúkratilfelli. Læknablaðið 2002; 88: 733-6.

Fræðslurit fyrir almenning:

7 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

15 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

48 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Háskóli Íslands.
Sahlgrenska Sjúkrahúsið, Gautaborg.
Karólínska stofnunin, Stokkhómi.
Árósháskóli.
Hjartavernd.

NÝRNALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Faraldsfræði nýrnasjúkdóma á Íslandi. Samband fæðingarþyngdar og nýrnastarfsemi á miðjum aldri. Áhættuþættir kransæðasjúkdóma. Rannsóknir um endurkomu grunnsjúkdóms eftir nýrnaígræðslu. Aldursbundnar breytingar á kalk- og beinabúskap Íslendinga.

Ritverk

Jonasson T, Ohlin H, Andersson A, Arnadóttir M, Hultberg B.

Renal function has only minor influence on plasma homocysteine concentration in patients with acute coronary syndrome.
Clin Chem Lab Med 2002; 40: 137-142.

Arnadóttir M, Wingren K, Hultberg B, Hegbrant J.

The postdialytic rise in the plasma homocysteine concentration is delayed. Blood Purification 2002; 20: 334-337.

Magnason RL, Indridason OS, Sigvaldason H, Sigfusson N, Pálsson R.

Prevalence and progression of CRF in Iceland: a population-based study. American Journal of Kidney Diseases 2002; 40: 955-63.

Indridason OS.

Quarles LD. Hyperphosphatemia in end-stage renal disease.
Advances in Renal Replacement Therapy 2002; 9: 184-92.

Pálsson R, Choi HK, Niles JL.

Opportunistic Infections are Preceded by a Rapid Fall in Antineutrophil Cytoplasmic Antibody (ANCA) Titer in Patients with ANCA Associated Vasculitis. J Rheumatol 2002; 29: 505-510.

Halfdanarson TR, Sigfusson A, Haraldsdóttir V, Thorsteinsson SB, Pálsson R.

Alvarlegar aukaverkanir kinins: Sjö sjúkratilfelli.
Læknablaðið 2002; 88:717-722.

Arnadóttir M, Hultberg B.

Homocysteine in renal disease. In : Carmel R, Jacobsen D (eds). Homocysteine in health and disease. Cambridge University, 2002; 221: pp321-330.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

12 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

20 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Lundarháskóli, Institut Pasteur Lille,
Háskóli Íslands, Hjartavernd,
Háskólasjúkrahúsið í Nijmegen, Hollandi,
EUROtransplant stofnunin í Leiden í Hollandi,
Duke University Medical Center, Durham, Norður Karólína, BNA,
International Federation of Renal Registries.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

GIGTLÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknnum

Erfðaþættir SLE. Erfðaþættir liðagigtar (RA). Meingerð liðagigtar á byrjunarstigi. Boðefni í iktsýki. Áhrif TGF-beta á þroskun T-fruma í mismunandi gigtarsjúkdómum. Antifosfólípíð mótefni: Tengsl við sjúkdómseinkenni, mótefnagerð og erfðamörk í ættlægum SLE. Þáttur komplimentskorts í sjálfsöfnæmissjúkdómum. Sjögrens sjúkdómur: Meingerð og faraldsfræði. Liðsýkingar á Íslandi.

Doktorsnemi

María Ragnarsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Gudbjörnsson B, Juliusson UI, Gudjonsson FV.

The prevalence of long term steroid therapy and the frequency of decision making to prevent steroid-induced osteoporosis in daily clinical praxis.

Ann Rheum Dis 2002; 61: 32-6.

Gudmundsson A, Helgason S, Gudbjörnsson B.

Forvarnir og meðferð beinþynningar af völdum barkstera. Klínískar leiðbeiningar.

Læknablaðið 2002; 88: 101- 6 og á heimasíðu Landlæknis, www.landlaeknir.is.

Gudbjörnsson B, Juliusson UI, Gudjonsson FV.

Matters arising: Steroids cause osteoporosis (M-M Gordon, S Stevenson, JA H Hunter) - Steroid therapy and prevention of osteoporosis.

Ann Rheum Dis 2002; 61 : 947-948.

Gudbjörnsson B, Juliusson UI, Gudjonsson FV.

Rozpowszczenie przewleklego leczenia kortykosteroidami i czestosc podejmowania decyzji o zapobieganiu osteoporozie posteroiadowej w codziennej praktyce klinicznej.

BMJ - wydanie polskie 2002; 7/8 (95/96): 29-34.

Grondal G, Traustadottir KH, Kristjansdottir H, Lundberg I, Klareskog L, Erlendsson K, Steinsson K.

Increased T-lymphocyte apoptosis and IL-10 production in patients and their spouses in Icelandic SLE multicase families.

Lupus 2002; 7: 435-42.

Traustadottir K, Sigfusson A, Steinsson K, Erlendsson K.

C4A deficiency and elevated levels of immune complexes; the mechanism behind increased susceptibility to systemic lupus erythematosus.

J Rheumatol 2002; 29: 2359-66.

Prokunina L, Castillejo-López C, Oberg F, Gunnarsson I, Berg L, Magnusson V, Brookes AJ, Tentler D, Kristjansdottir H, Grondal G, Bolstad AI, Svenungsson E, Lundberg I, Sturfelt G, Jonsson A, Truedsson L, Lima G, Alorcer-Varela J, Jonsson R, Gyllensten UB, Harley JB, Alarcón-Segovia D, Steinsson K, and Alarcón-Riquelme ME.

A regulatory polymorphism within the PDCD1 (PD-1) gene is associated with susceptibility to Systemic lupus erythematosus in humans.

Nat Genet 2002; 32: 666-9.

Fræðslurit fyrir almenning

19 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

13 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

27 veggspjöld/ágrip.

Verðlaun

Björn Guðbjörnsson er formaður Beinverndar – landsamtaka áhugamanna um beinþynningu. Samtökin fengu alþjóðlega viðurkenningu á alþjóðlegu vísindabingi (IOF) fyrir verkáætlun sína um forvarnarstarf gegn beinþynningu.

Samstarfsaðilar

Uppsalaháskóli

Háskólasjúkrahúsið í Bergen

FSA

Íslensk erfðagreining.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

HJARTALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Áherslur eru nokkuð mismunandi eftir undirgreinum. Innan allra greina er þó áhersla á faraldsfræðilegar rannsóknir og þátttöku í fjölþjóðlegum klínískum rannsóknum (meðferðarprófunum). Í mörgum greinum eru stundaðar öflugar erfðafræðirannsóknir. S.s. rannsóknir á beinþynningu, asthma, krabbameini í lungum, háþrýstingi, ýmsium gigtsjúkdómum, bólgusjúkdómum í þörmum, heilablóðföllum, sykursýki, hjartabilun og Parkinsons sjúkdómi. Grunnrannsóknir eru m.a. stundaðar á boðkerfum í æðapeli, rafviðnámi í þekjuvef lungna, mótstöðu gegn sýkingum með ákveðnum bakteríum og hlutverki compliments í sjúkdómsmynd rauðra úlfa og eru þá aðeins nokkur dæmi nefnd

Meistarararnemi

Sólrun Jónsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

D.O. Arnar.

The cardiac Purkinje system and ventricular arrhythmias of ischemia and reperfusion. Doktorsritgerð – Háskóla Íslands 2002.

Thorarinsson ET, Hardarson T, Sigvaldason H, Sigfusson N.

Samband skólagöngu, líkamshreyfingar og lífslíkna.

Læknablaðið 2002; 88: 497-502.

Andresdóttir MB, Sigurdsson G, Sigvaldason H, Agnarsson U, Guðnason V.

Fifteen percent of myocardial infarctions and coronary revascularisations explained by family history unrelated to conventional risk factors. The Reykjavik cohort study. European Heart Journal 2002; 23:1655-1665.

Dahlof B, Devereux RB, Kjeldsen SE, Kristinsson A et al for the LIFE study group.

Cardiovascular morbidity and mortality in the Losartan Intervention for Endpoint reduction in hypertension study (LIFE): a randomised trial against atenolol.

Lancet 2002; 359: 995-1003.

Arnar DO, Martins J.

Purkinje involvement in arrhythmias after coronary artery reperfusion.

Am J Physiol 2002; 282: H1189-H1196.

Arnar DO, Valdimarsson H, Einarsdóttir R, Helgason S, T. Egilsson, V. Haraldsdóttir.

Leiðbeiningar um notkun blóðþynningu og notkun blóðflögu-hemjandi lyfja hjá sjúklingum með gáttatíf án lokusjúkdóma.

Læknablaðið 2002; 88: 219-23.

Guðmundsdóttir IJ, Helgason KO, Sigurdsson EL, Arnar DO.

Notkun blóðþynningar-lyfja hjá sjúklingum með gáttatíf á Íslandi.

Læknablaðið 2002; 88: 333-7.

Arnar DO, Gottskalksson G.

Brensla í lungnabláæðum sem meðferð við gáttatífi.

Læknablaðið 2002; 88: 401-4.

Danielsen R, Arnar DO.

Brjóstverkir og bráð kransæðaeinkenni.

Læknablaðið 2002; 88: 650-3.

Herlitz J, Wikstrand J, Denny M, Fenster P, Heywood T, Masszi G, Rasmussen S, Thorgeirsson G, Wachtell K.

Effect of Metoprolol CR/XL on Mortality and Hospitalizations in Patients with Heart Failure and History of Hypertension.

J Cardiac Failure 2002; 8: 8-14.

Jonsdóttir LS, Sigfusson N, Guðnason V, Sigvaldason H, Thorgeirsson G.

Do lipids, blood pressure, diabetes and smoking confer equal risk of myocardial infarction in women as in men? The Reykjavik Study.

J Cardiovasc Risk 2002; 9: 67-76.

Andersen K.

Greining og meðferð háþrýstings.

Læknarneminn 2002.

Andersen K.

Bráðameðferð á háskólasjúkrahúsi.

Læknablaðið 2002; 88: 543-4.

Danielsen, R, Arnar DO.

Uppvinnsla sjúklinga með brjóstverki og klínískar leiðbeiningar um meðferð bráðra kransæðaeinkenna.

Læknablaðið 2002; 88: 650-3.

Agnarsson U, Sigurdsson G, Sigvaldason H, Thorgeirsson G, Sigfusson N, Guðnason V.

Tengsl reglulegrar frítímahreyfingar við kransæðastíflu, hjartadauðsföll og heildardánartíðni meðal karla og kvenna.

Læknablaðið 2002; 88/Fylgirit 44.

Danielsen R, Arnar DO.

Rannsókn og meðferð sjúklinga með brjóstverki og leiðbeiningar um meðferð bráðra kransæðaeinkenna.

Klínískar leiðbeiningar: www.landlaeknir.is , apríl, 2002.

Fræðslurit fyrir almenning

6 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

19 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

44 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Íslensk erfðagreining.

Hjartavernd.

Íslensk lyfjapróun og ýmis fyrirtæki.

LYFLÆKNINGASVIÐ I

HÚÐ- OG KYNSJÚKDÓMALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Erfðir sortuæxla og óreglulegir fæðingarblettir.
Atvinnutengdir húðsjúkdómar.
Ónæmissvörun barnaexemssjúklinga eftir bólusetningar.
Sveppasýkingar í tánöglum.

Ritverk

Síurgeirsson B, Olafsson JH, Steinsson JT, Carle P, Billstein S, Evans GV.
Long-Term effectiveness of Terbinafine vs. Itraconazole in
Onychomycosis. A 5-year blinded prospective follow-up study.
Arch Dermatol. 2002; 138: 353-7.

Flyvholm M-A, Susitaival P, Meding B, Kanerva L, Lindberg M, Svensson
Å & Olafsson JH.

Nordic Occupational Skin Questionnaire - NOSQ-2002. Nordic
questionnaire for surveying work-related skin diseases on hands and
forearms and relevant exposures.

TemaNord 2002:518. Copenhagen: Nordic Council of Ministers 2002.

MELTINGALÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Parmabólgujúkdómar. Ristilkrabbamein. Magakrabbamein.
Lifrabólga C. Primer Biliary Cirrhosis.

Doktorsnemi

Sigurbjörn Birgisson, Háskóla Íslands

Meistararnemi

Hildur Thors, Háskóla Íslands

Ritverk

Birgisson S.

Achalasia. Doktorsverkefni. Háskóli Íslands

Thors H,

Ætisár. Meistaraverkefni. Háskóli Íslands

Baldursson O, Thjodleifsson B.

Framhaldsnám - straumar og stefnur.

Læknablaðið 2002; 88: 586-7.

Thjodleifsson B, Davidsdóttir K, Agnarsson U, Theodors A,
Gunnarsdóttir A, Moller E, Sigthorsson G, Kjeld M, Bjarnason I.
Áhrif Pentavac og MMR bólusetningar á þarma hjá ungbörnum.
Læknablaðið 2002; 88: 491-4.

Thjodleifsson B, Davidsdóttir K, Agnarsson U, Sigthorsson G, Kjeld M,
Bjarnason I.

Effect of pentavac and measles-mumps-rubella (MMR)
vaccination on the intestine.

Gut 2002; 51: 816-7.

Thjodleifsson B.

Treatment of Acid-Related Diseases in the elderly with emphasis on
the use of proton pump inhibitors.

Drugs aging 2002; 19: 911-27.

Thors H, Svanes C, Thjodleifsson B.

Trends in peptic ulcer morbidity and mortality in Iceland.

J Clin Epidemiol 2002; 55: 681-6.

Jonsson OT, Birgisson S, Reykdal S.

Resolution of nodular lymphoid hyperplasia of the gastrointestinal
tract following chemotherapy for extraintestinal lymphoma.

Dig Dis Sci 2002; 47: 2463-5.

Veggspjöld og ágríp á ráðstefnum

10 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar

Íslensk erfðagreining

Urður Verðandi Skuld

LYFLÆKNINGASVIÐ II

BLÓÐLÆKNINGAÐEILD, LÍKNARÐEILD OG LYFJAMÆÐFERÐ KRABBAMEINA

Aðaláherslur í rannsóknum

Hæggengir eitilfrumusjúkdómar: CLL (chronic Lymphocytic Leukemia) og hægfara/lág malign lymphoma. Könnun á notkun „óhefðbundinna“/sérhæfðra meðferða í hjúkrun. Könnun á streitu og álagsþáttum í starfi hjá starfsfólki á lyflækningasviði II. Líknarmeðferð: Mikilvægar þarfir fjölskyldunnar og hvernig þeim er mætt. Mat á einkennum sjúklinga í líknarmeðferð. Mat syrgjenda á fylgd. Modifiers of hereditary hemochromatosis in Iceland. Multiple Myeloma/Monoclonal gammopathies of undetermined significance. Myelodysplastic syndrome/mergrangvaxtar heilkenni (MDS). Rannsókn á ekkjum kvenna sem látist hafa úr krabbameini. Rannsókn innan líknarmeðferðar á andlegri líðan og félagslegum stuðningi. Rannsóknir á blóðhag Íslendinga. Rannsóknir á fjölæxlum. Rannsóknir er tengjast uppruna, framvindu og meðferð brjóstakrabbameins.

Doktorsnemar

Erna Haraldsdóttir, Edinborgarháskóla, Skotlandi.
Hlíf Steingrímsdóttir, Háskóla Íslands.
Sigríður Gunnarsdóttir, University of Madison Wisconsin, BNA.

Meistararnemar

Arndís Jónsdóttir, Háskóla Íslands.
Guðrún Sigurðardóttir, Háskóla Íslands.
Herdís Jónasdóttir, Háskólanum á Akureyri. Fjarnám við Royal College of Nursing, London, Bretlandi.
Jónína Jóhannsdóttir, Háskóla Íslands.
Sigrún Sæmundsdóttir, Háskólanum á Akureyri. Fjarnám við Royal College of Nursing, London, Bretlandi.
Þórunn Sævarsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Ogmundsdóttir H, Haraldsdóttir V, Johannesson GM, Olafsdóttir G, Bjarnadóttir K, Helgi Sigvaldason, Tulinius H.

Monoclonal gammopathy in Iceland: a population-based registry and follow-up.
Br J Haematol 2002; 118: 166-73.

Halfdanarson TR, Sigfusson A, Haraldsdóttir V, Thorsteinsson SB, Pálsson R.

Alvarlegar aukaverkanir kínins: Sjö sjúkratilfelli.
Læknablaðið 2002; 88: 717-22.

Hegardt C, Johannesson OT, Oredsson SM.

Rapid caspase-dependent cell death in cultured human breast cancer cells induced by the polyamine analogue N(1), N(11)-diethylnorspermine.
Eur J Biochem 2002; 269: 1033-9.

Hauksson IT, Guðbjartsson T, Hrafnkelsson J, Sigurdsson F, Magnusson J.

Eitilfrumuæxli í brisirtli sem orsök stíflugulu. Sjúkratilfelli.
Læknablaðið 2002; 88: 189-92.

Fræðslurit fyrir almenning

2 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

26 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum:

11 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Scandinavian Hereditary Breast Cancer Research Group.
Rannsóknardeild krabbameinslækningadeildar
Háskólasjúkrahússins í Lundi.
Krabbameinsfélag Íslands.
Íslensk erfðagreining.
Háskóli Íslands.
Urður Verðandi Skuld.
NORDIC MDS-rannsóknarhópurinn.
Heimahlýning KÍ.
Hjúkrunarþjónustan Caritas.

SKURÐLÆKNINGASVIÐ

ALMENNAR SKURÐLÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Áframhaldandi rannsókn á faraldsfræði og erfðum maga-, nýrna-, ristils- og lífrakrabbameina, á briskirtilsbólgu, sjúkdómum í blöðruhálskirtli, augnsjúkdómum, (gláku, sykursýkisbreytingum í æðum augnbotna, rannsókn á hornhimnu og lífeðlisfræði augans).

Ritverk

Imsland AK, Eldon BJ, Arinbjarnarson S, Magnusson J.

Gastric cancer in Iceland.

Gastric Cancer 2002; 5: 51-4.

Imsland AK, Eldon BJ, Arinbjarnarson S, Egilsson V, Tulinius H,

Tryggvadóttir L, Arngrimsson R, Magnusson J.

Genetic Epidemiologic Aspects of Gastric Cancer in Iceland.

J Am Coll Surg 2002; 195: 181-7.

Birgisson H, Moller PH, Birgisson S, Thoroddsen A, Asgeirsson KS,

Sigurjonsson SV, Magnusson J.

Acute Pancreatitis: A Prospective Study of its Incidence, Aetiology, Severity, and Morality in Iceland.

Eur J Surg 2002; 168: 278-82.

Birgisson H, Moller PH, Birgisson S, Thoroddsen A, Asgeirsson KS,

Sigurjonsson SV, Magnusson J.

Acute Pancreatitis: A Prospective Study of its Incidence, Aetiology, Severity, and Mortality in Iceland.

Eur J Surg 2002; 168: 278-82.

Tranberg K-G, Myllymaki L, Moller PH, Ivarsson K, Sjogren HO,

Stenram U.

Interstitial laser thermotherapy of rat liver andenocarcinoma.

J X-Ray Sci Tech 2002; 10: 177-85.

Birgisson H, Stefansson TS, Andresdóttir A, Moller PH.

Brisþembubólga (Emphysematous Pancreatitis)

– Sjúkratilfelli mánaðarins.

Læknablaðið 2002; 88: 574-5.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

23 veggspjöld/ágrip.

ÞVAGFÆRASKURÐLÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Rannsóknir á krabbameinum þvag- og kynfæra (nýru, þvagblöðra, blöðru- hálskirtill og eistu). Rannsóknir á taugatengdri ofvirkni á þvagblöðru.

Ritverk

Torfason B, Gunnlaugsson GH et al.

The European experience with vascular injuries.

Surgical Clinics of North America 2002; 82: 175-88.

Gudbjartsson T, Thoroddsen A, Gislason TH, Agnarsson BA,

Magnusson K, Geirsson G, et al.

Sjálfkrafa hvarf á meinvörpum nýrnafrumkrabbameins í heila og fleiðruholi. Tvö sjúkratilfelli.

Læknablaðið 2002; 88: 829-31.

Gudbjartsson T, Magnusson K, Einarsson GE.

Krabbamein í eistum, yfirlitsgrein.

Læknaneminn 2002; 53: 34-40.

Holmberg L, Bill-Axelsson A, Helgesen F, Salp JO, Folmerz P,

Haggman M, et al.

A randomized trial comparing radical prostatectomy with watchful quiting in early prostate.

N Engl J Med 2002; 347: 781-9.

Gudbjartsson T, Jonasdóttir TJ, Thoroddsen A, Einarsson GV,

Jonsdóttir GM, Kristjansson K, et al.

A population-based familial aggregation analysis indicates genetic contribution in a majority of renal cell carcinomas.

Int J Cancer 2002; 100: 476-9.

Gudbjartsson T, Thoroddsen A, Gislason TH, Agnarsson BA, Magnusson

K, Geirsson G, et al.

Sjálfkrafa hvarf á meinvörpum nýrnafrumkrabbameins í heila og fleiðruholi. Tvö sjúkratilfelli.

Læknablaðið 2002; 88: 829-31.

Gudmundsson F, Gislason H, Myking OL, Svanes K.

Hormonal changes related to reduced renal blood flow and low urine output under prolonged increased intra-abdominal pressure in pigs.

Eur J Surg 2002; 168: 178-86.

Gudmundsson F, Gislason H, Svanes K.

Comparison of different methods of measuring intra abdominal pressure.

Intensive Care Med 2002; 28: 509-14.

Andren-Sandberg A, Hoem D, Gislason H.

Pain management in chronic pancreatitis.

Eur J Gastroenterol Hepatol 2002; 14: 957-70.

SKURÐLÆKNINGASVIÐ

Dzienis-Koronkiewics E, Ovrebo K, Gislason H, Waldum H, Svanes K.
Gastric mucosal exposure to histamine in rats is followed by absorption of histamine but not mucosal hyperemia.
Eur J Gastroenterol Hepatol 2002; 49: 290-6.

Gislason H.
Meðferð bráðrar brisbólgu.
Læknaneminn 2002; 53: 27-32.

Imsland AK, Eldon BJ, Arinbjarnarson S, Magnusson J.
Gastric cancer in Iceland.
Gastric Cancer 2002; 5: 51-4.

Imsland AK, Eldon BJ, Arinbjarnarson S, Egilsson V, Tulinius H, Tryggvadottir L, et al.
Genetic epidemiologic aspects of gastric cancer in Iceland.
J Am Coll Surg 2002; 195: 181-7.

Gudbjartsson T, Masdottir S, Moller PH, Jonsson T, Magnusson J.
Krabbamein í endaparmi á Landspítalanum 1980-1995.
Læknablaðið 2002; 88: 109-14.

Birgisson H, Moller PH, Birgisson S, Thoroddsen A, Asgeirsson KS, Sigurjonsson SV, Magnusson J.
Acute Pancreatitis: A Prospective Study of its Incidence, Aetiology, Severity, and Mortality in Iceland.
Eur J Surg 2002; 168: 278-82.

Thoroddsen A, Gudbjartsson T, Geirsson G, Agnarsson BA, Magnusson K.
Spontaneous regression of pleural metastases after nephrectomy for renal cell carcinoma. A histologically proven case with 9 year follow-up.
Scand J Urol Nephrol 2002; 36: 396-8.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa
6 erindi.

Veggspjöld á ráðstefnum
7 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar
Íslensk erfðagreining
Urður Verðandi Skuld
Erlendir samstarfsaðilar

AUGNLÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Faraldsfræði augnsjúkdóma og forvörnum, lífeðlisfræði og eðli sjúkdóma, augnlyfjafræði og erfðafræði. Faraldsfræðilegar og erfðafræðilegar rannsóknir á hrörnun í augnbotnum. Eðli og faraldsfræði augnsjúkdóma í sykursýki. Reykjavíkur-augnrannsókn. Súrefnisbúskapur sjóntaugar og sjónhimnu í dýrum og mönnum og tengsli þess við gláku og fleiri augnsjúkdóma og meðferð þeirra. Þróun og prófun nýrra augnlyfja.

Ritverk

Van Newkirk MR, Blankenship GW, Stefánsson E.
Application of Findings in Diabetic Retinopathy Studies: The Iceland Experience.
American Academy of Ophthalmology's Basic and Clinical Science Course (BCSC). vol: 13; 2001-2002 & 2002-2003; 13: 185-95.

Stefánsson E, Fankhauser F.
Contact lenses for ophthalmic laser treatment.
Lasers in Ophthalmology – Surgical and Diagnostic Aspects. Fankhauser F and Kwasniewska S eds. Kugler Hague 2002.

Stefánsson E.
From physical energy to biological effect: How retinal laser treatment affects diabetic retinopathy. Lasers in Ophthalmology – Surgical and Diagnostic Aspects. Fankhauser F and Kwasniewska S eds. Kugler Hague 2002.

Eysteinnsson T, Jonasson F, Sasaki H, Arnarsson A, Sverrisson T, Sasaki K, Stefánsson E, and the Reykjavik Eye Study Group.
Central corneal thickness, corneal curvature and intraocular pressure in normal subjects; Reykjavik Eye Study.
Acta Ophthalmol Scand 2002; 80: 11-15.

Foster PJ, Buhmann R, Quigley HA, Johnson GI, and The ISGEO Glaucoma classification working group (a.o. Fridbert Jonasson).
The definition and classification of glaucoma in prevalence surveys.
Br J Ophthalmol 2002; 86: 238-42.

Arnarsson A, Jonasson F, Sasaki H, Ono M, Jonsson V, Kojima M, Katoh N, Sasaki K.
Risk factors for nuclear lens opacification in the Reykjavik Eye Study.
Dev Ophthalmol 2002; 35: 12-20.

Sasaki H, Jonasson F, Shui YB, Kojima M, Ono M, Katoh N, Cheng H-M, Takahashi N, Sasaki K.
High Prevalence of Nuclear Cataract in the Population of Tropical and Subtropical Areas.
Dev Ophthalmol 2002; 35: 60-9.

SKURÐLÆKNINGASVIÐ

Arnarsson A, Jonasson F, Katoh N, Sasaki H, Jonsson V, Kojima M, Sasaki M. Ono and the Reykjavík Eye Study Group.

Áhættuþættir skýmyndunar í berki og kjarna augasteins Reykvíkinga 50 ára og eldri Augnrannsókn Reykjavíkur.
Læknablaðið 2002; 88: 727-31.

Loftsson T, Stefansson E.

Cyclodextrins in eye drop formulations: enhanced topical delivery of corticosteroids to the eye.
Acta Ophthalmol Scand 2002; 80: 144-50.

Flammer J, Orgul, Costa VP, Orzalesi N, Krieglstein GK, Serra LM, Renard JP, Stefansson E.

The impact of ocular blood flow in glaucoma.
Prog Retin Eye Res 2002; 21: 359-93.

Kristinsson JK, Stefansson E.

Sjónlagsaðgerðir (Refractive surgery).
Læknablaðið 2002; 88: 563-7.

Fræðslurit fyrir almenning

7 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

37 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

5 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Háskóli Íslands
Íslensk erfðagreining
Erlendir vísindamenn

BÆKLUNARSKURÐLÆKNINGAR

Aðaláherslur í rannsóknum

Rannsóknir beinast annars vegar að nýrri nálgun við mat og meðferð á whiplash sjúklingum, faraldsfræðilegum rannsóknum á barnabæklunar-sjúkdómum svo og meðferðarárangri við notkun mismunandi innri festinga á slitgigt í mjóbbaki.

Doktorsnemi

Eyþór Kristjánsson, Háskóla Íslands

Ritverk

Siggeirsdóttir K, Jonsson B, Jonsson H jr, Ivarsson S.

The timed "Up & Go" is dependent on chair type: Inter-rater agreement and chair comparison.
Clin Rehabil 2002; 16: 609-12.

Bring G, Jonsson H jr, Hamberg J, Cajander S, Rauschnig W.

Pathoanatomical changes of the brachial plexus and of C5-C6 following Whiplash-Type injury: a case report.
J Whiplash Rel Disord 2002; 1: 53-64.

Kristjánsson E, Jonsson H jr.

Is the sagittal configuration of the cervical spine changed in women with chronic whiplash syndrome? A comparative computer-assisted radiographic assessment.

J Manipulative Physiol Ther 2002; 25: 550-5.

SVÆFINGA-, GJÖRGÆSLU- OG SKURÐSTOFUSVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknnum

Öndunarvélar með ferð. Svæfingar á börnum. Svæfingar og áhrif svæfingarlyfja. Lost, s.s. notkun vasopressíni í losti, intravenös vökvagjöf í losti.

Ritverk

Ekstrom D, Sigurdsson N.

An international collaboration in nursing education viewed through the lens of critical social theory.
J Nurs Educ 2002; 41: 289-294.

Karason S, Antonsen K, Aneman A.

Ventilator treatment in the Nordic countries. A multicenter survey.
Acta Anaesthesiol Scand 2002; 46: 1053-61.

Lethvall S, Sondergaard S, Karason S, Lundin S, Stenqvist O.

Dead-space reduction and tracheal pressure measurements using a coaxial inner tube in an endotracheal tube.
Intensive Care Med 2002; 28:1042-8.

Luginbuhl M, Reichlin F, Sigurdsson GH, Zbinden A, Petersen-Felix S.

Prediction of the haemodynamic response to tracheal intubation: A comparison of laser Doppler skin vasomotor reflex and pulse wave reflex.
Br J Anaesth 2002; 89: 389-97.

Sondergaard S, Karason S, Hanson A, Nilsson K, Hojer S, Lundin S, Stenqvist O.

Direct measurement of intratracheal pressure in pediatric respiratory monitoring.
Pediatr Res 2002; 51: 339-45.

Stenqvist O, Olegard C, Sondergaard S, Odenstedt H, Karason S, Lundin S.

Monitoring functional residual capacity (FRC) by quantifying oxygen/carbon dioxide fluxes during a short apnea.
Acta Anaesthesiol Scand 2002; 46: 732-9.

Sveinsdóttir EG, Sigvaldason K.

Vöktun vöðvaslökunar við svæfingar.
Læknablaðið 2002; 88: 625-30.

Thorsteinsson A, Werner O, Jonmarker C, Larsson A.

Airway closure in anesthetized infants and children: Influence of inspiratory pressures and volumes.
Acta Anaesthesiol Scand 2002; 46: 526-36.

Sigurdsson GH.

Anaesthesia for microvascular surgery. In proceedings of the 11th European Symposium in Plastic Surgery EBOPRAS, in Berne, Switzerland, November 18-22, 2002; 11: 48.1-5.

Sigurdsson GH.

Resuscitation of severe burn injuries. In proceedings of the 11th European Symposium in Plastic Surgery EBOPRAS, in Berne, Switzerland, November 18-22, 2002; 11: 49.1- 4.

Sigurdsson GH.

Resuscitation of severe burn injuries. In proceedings of the 11th European Symposium in Plastic Surgery EBOPRAS, in Berne, Switzerland. November 18-22, 2002. pp 49.1-49.4.

Fræðslurit fyrir almenning

3 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

36 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

14 veggspjöld/ágrip.

SLYSA- OG BRÁÐASVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknnum

Slysavarnir. Alvarleiki áverka. Notkun vefjalíms á slysa- og bráðamóttöku.

Ritverk

Brynjólfur Mogensen, Jóhann H. Jóhannsson.

Slysgreiningar, áverkastig og áverkaskor.

Geisladiskur LSH 2002.

Brynjólfur Mogensen.

Bráðaflokkun á vettvangi. LSH 2002.

Brynjólfur Mogensen.

Áverkamat. LSH 2002.

Arnar DO, Gizurarson S, Baldursson J.

Attitude of the Icelandic population towards cardiopulmonary resuscitation in the pre-hospital setting. Iceland 2002: Emergency Medicine Between Continents.

Læknablaðið 2002; 88:12.

Arnar DO, Thengilsdóttir S, Torfason B, Valsson F, Thorgeirsson, G, Svavarsdóttir H, Baldursson J, Sverrisson JT, Thorkelsson T.

Hringja – hnoða. Tillaga að einfölduðum viðbrögðum

almennings við hjartastoppi utan sjúkrahúss.

Læknablaðið 2002; 88: 646-8.

Gudmundsdóttir IJ, Helgason KO, Sigurdsson EL, Arnar DO.

Notkun blóðþynningarlyfja hjá sjúklingum með gáttatif á Íslandi.

Læknablaðið 2002; 88: 333-7.

Imperatore F, Palmer M, Diurno F, Passannanti T, Occhiochiuso L.

Central venous pressure monitoring during pulmonary embolism.

Lancet 2002; 359: 1154-5.

Snook CP, Gudjonsdóttir GA, Kristinsson J, Blondal M, Palsson R, Gudmundsson G.

Iceland Poisoning Study – preliminary results.

J Toxicol Clin Toxicol 2002; 40.

Fræðslurit fyrir almenning

5 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

10 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

8 veggspjöld/ágrip.

KLÍNÍSKT ÞJÓNUSTUSVIÐ

MYNDGREINING

Aðaláherslur í rannsóknum

Myndgreining alvarlega slasaðra, skuggaefnisrannsóknir og stafræn myndgerð.

Ritverk

Hannesson PH, Lundstedt C, Dawiskiba S, Stridbeck H, Ihse I.
Transhepatic intravascular ultrasound for evaluation of portal venous involvement in patients with cancer of the pancreatic head region.
Eur Radiol 2002; 12: 1150-4.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

1 erindi.

Erindi fyrir faghópa

2 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

2 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Huddinge University Hospital Karolinska Institutet, Svíþjóð.
Läkarhuset Odenplan, Svíþjóð.
Karolinska sjukhuset, Svíþjóð.
Läkarhuset Vällingby, Svíþjóð.

NÆRINGARSTOFA

Aðaláherslur í rannsóknum

Unnið var að stórrí rannsókn til að meta næringarástand aldraðra – gæðamat á mælitækjum o.fl. Áhersla er á næringu við upphaf lífs. Þróun nýrra leiðbeininga um næringu ungbarna. Næringarfræðilegar athuganir á íslenskrí kúamjólk.

Doktorsnemar

Anna Sigríður Ólafsdóttir, Háskóla Íslands.
Björn Sigurður Gunnarsson, Háskóla Íslands.
Ingibjörg Gunnarsdóttir, Háskóla Íslands.

Meistaraneimar

Ása Guðrún Kristjánsdóttir, Háskóla Íslands.
Margaret Ospina, Háskóla Íslands.
María Guðnadóttir, Háskóla Íslands.
Sveinbjörg Halldórsdóttir, Háskóla Íslands.
Þorbjörg Jensdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Gunnarsdóttir I, Birgisdóttir BE, Thorsdóttir I, Guðnason V, Benediktsson R.
Size at birth and coronary heart disease in a population of high birth weight.
Am J Clin Nutr 2002; 76: 1290-4.

Birgisdóttir BE, Hill JP, Harris DP, Thorsdóttir I.
Variations in consumption of cow milk proteins and lower incidence of type 1 diabetes in Iceland versus Scandinavia.
Diabetes Nutr Metab 2002; 15: 240-5.

Jensdóttir T, Thorsdóttir I, Arnadóttir IB, Holbrook WP.
Dental erosion and drinking habits.
Læknablaðið 2002; 88: 569-72.

Birgisdóttir BE, Gunnarsdóttir I, Thorsdóttir I, Guðnason V, Benediktsson R.
Size at birth and glucose intolerance in a high birth weight population.
Am J Clin Nutr 2002; 76: 399-403.

Thorsdóttir I, Torfadóttir JE, Birgisdóttir BE, Geirsson RT.
Weight gain in women of normal weight before pregnancy: complications in pregnancy or delivery and birth outcome.
Obstet Gynecol 2002; 99: 799-806.

Gunnarsdóttir I, Birgisdóttir BE, Benediktsson R, Guðnason V, Thorsdóttir I.
Relationship between size at birth and hypertension in a genetically homogenous population of high birth weight.
J Hypertension 2002; 20: 623-8.

KLÍNÍSKT ÞJÓNUSTUSVIÐ

Thorsdóttir I, Gunnarsdóttir I.

Energy intake must be increased among recently hospitalised COPD patients to improve nutritional status.
J Am Diet Assoc 2002; 102: 247-9.

Inga Þórsdóttir.

„Hið sólþrungna lífmagnaða eðli“. Næringarfræði í ritum
Bjargar C. Þorláksson. Í BJÖRG Verk Bjargar C. Þorláksson.
Ritstj. Sigríður Dúna Kristmundsdóttir
JPV Útgáfa Reykjavík 2002. Bls. 81-88.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

Haldin voru 7 erindi á árinu 2002.

Samstarfsaðilar:

Samstarfsaðilar eru fjölmargar stofnanir
og einstaklingar bæði innanlands og í
Skandinavíu og Evrópu.

SÝKINGAVARNADEILD

Aðaláherslur í rannsóknum

Faraldsfræði ónæmra baktería (methicillin ónæmra Staphylococcus aureus (MÓSA), Ampicillin ónæmra enterókokka og Gram neikvæðra stafa.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

10 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

3 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Embætti Sóttvarnalæknis.
Sjúkrastofnanir landsins utan LSH.

KLÍNÍSKT ÞJÓNUSTUSVIÐ

RANNSÓKNARSTOFA Í MEINAFRÆÐI

Aðaláherslur í rannsóknnum

Vísindarannsóknir beinast í fyrsta lagi að faraldsfræði og lífhegðan krabbameina. Í öðru lagi fer fram leit að og skilgreining áhrifagena krabbameina. Er einkum unnið með brjóstkrabbamein en einnig krabbamein í blöðruhálskirtli, ristli, nýrum, lungum og eistum. Rannsóknir þessar eru unnar sjálfstætt innan stofnunarinnar.

Doktorsnemar eru 2

Meistaraneemar eru 4

Ritverk

Aigner T, Muller S, Neureiter D, Ilstrup DM, Kirchner T, Bjornsson J. Prognostic Relevance of Cell Biologic and Biochemical Features in Conventional Chondrosarcomas. *Cancer* 2002; 94: 2273-81.

O'Neill BP, Blondal H, Yang P, Sigvaldason H, Jenkins RB, Kimmel DW, Scheithauer BW, Rocca WA, Bjornsson J, Tulinius H. Risk of Cancer among Relatives of Patients with Glioma. *Cancer Epidemiol Biomarkers Prev* 2002; 11: 921-4.

Borkowski A, Younge BR, Szweida L, Mock B, Bjornsson J, Moeller K, Goronzy JJ, Weyand CM. Reactive nitrogen intermediaries in giant cell arteritis: selective nitration of neocapillaries. *Am J Pathol* 2002; 161: 115-23.

Moro MH, Zegarra-Moro OL, Bjornsson J, Hofmeister EK, Bruinsma E, Germer JJ, Persing DH. Increased Arthritis Severity in Mice Coinfected with *Borrelia burgdorferi* and *Babesia microti*. *J Infect Dis* 2002 ; 86: 428-31.

Cantwell RV, Aviles RJ, Bjornsson J, Wright RS, Freeman WK, Oh JK, Hoyer JD, Markovic S, Jaffe AS. Cardiac amyloidosis presenting with elevations of cardiac troponin I and pectoris. *Clin Cardiol* 2002; 25: 33-7.

Bjornsson J. The autopsy in quality control. *Histopathology* 2002; 41: 202-4.

Bjornsson J. Ristilkrabbamein í Íslendingum. *Læknablaðið* 2002; 88: 475-76.

Ogmundsdóttir HM, Hilmarsdóttir H, Astvaldsdóttir A, Johannsson JH, Holbrook WP. Oral lichen planus has a high rate of TP53 mutations, A study of oral mucosa in Iceland. *Eur J Oral Sci* 2002; 110:31-8.

Wallby L, Janerot-Sjöberg B, Steffensen T, Broqvist M.T lymphocyte infiltration in non-rheumatic aortic stenosis: a comparative descriptive study between tricuspid and bicuspid aortic valves. *Heart* 2002; 88: 348-51.

Rozenblum E, Vahteristo P, Sandberg T, Bergthorsson JT, Syrjakoski K, Weaver D, Haraldsson K, Johannsdóttir HK, Vehmanen P, Nigam S, Golberger N, Robbins C, Pak E, Dutra A, Gillander E, Stephan D, Bailey-Wilson J, Hank Joo S-H, Kainu T, Arason A, Barkardóttir RB, Nevanlinna H, Borg A, Kallioniemi OP.

A genomic map of a 6-Mb region at 13q21-q22 implicated in cancer development: identification and characterization of candidate genes. *Human Genetics* 2002; 110: 111-21.

Refaai MA, Nguyen PN, Steffensen TS, Evans RJ, Cluette-Brown JE, Laposata M.

Liver and adipose tissue fatty acid ethyl esters obtained at autopsy are postmortem markers for premortem ethanol intake. *Clin Chem* 2002; 48: 77-83.

Agnarsdóttir M, Gunnlaugsson O, Orvar K, Birgisson S, Cariglia N, Thorgeirsson T, Jonasson JG.

Collagenous colitis and lymphocytic colitis in Iceland. *Disease and Sciences Digestive* 2002; 7: 1122-8.

Jonasson L, Hallgrímsson J, Jonsson T, Moller PH, Theodors A, Sigvaldason H, Jonasson JG.

Ristilkrabbamein á Íslandi 1955-1989. Rannsókn á lífun með tilliti til ýmissa meinafræðilegra þátta. *Læknablaðið* 2002; 88: 479-87.

Huiping C, Kristjansdóttir S, Bergthorsson JT, Jonasson JG, Magnusson J, Egilsson V, Ingvarsson S.

High frequency of LOH, MSI and abnormal expression of FHIT in gastric cancer. *Eur J Cancer* 2002; 38: 728-35.

Petursdóttir TE, Hafsteinsdóttir SH, Jonasson JG, Moller PH, Thorsteinsdóttir U, Huiping C, Egilsson V, Ingvarsson S.

Loss of heterozygosity at the FHIT gene in different solid human tumours and its association with survival in colorectal cancer patients. *Anticancer Research* 2002; 22: 3205-12.

Ingvarsson S, Sigbjornsdóttir BI, Huiping C, Hafsteinsdóttir SH, Ragnarsson G, Barkardóttir RB, Arason A, Egilsson V og Bergthorsson JT.

Mutation analysis of the CHK2 gene in breast carcinoma and other cancers. *Breast Cancer Research* 2002: 4: R4.

Tulinius H, Olafsdóttir GH, Sigvaldason H, Arason A, Barkardóttir RB, Egilsson V, Ogmundsdóttir HM, Tryggvadóttir L, Gudlaugsdóttir S, Eyfjord JE.

The effect of a single BRCA2 mutation on cancer in Iceland. *Journal of Medical Genetics* 2002; 39: 457-62.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

28 erindi

Veggspjöld/ágríp

34 veggspjöld/ágríp

ENDURHÆFINGARSVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknum

Könnun á vinnuálagi sjúkraþjálfara og mat á raunmönnun í sjúkraþjálfun Fossvogi.

Rannsóknir tengdar meðferð og þjónustu við einstaklinga með fjölþætta fötlun.

Segulörvun hnykils í meðferð sjúklinga með slingeinkenni.

Taugasálfræðilegar rannsóknir á Alzheimer sjúklingum; þátttakendum í öldrunarrannsókn Hjartaverndar. Eftirfylgni á ungmennum sem orðið hafa fyrir höfuðáverka. Forvörn þunglyndis meðal ungmenna.

Doktorsnemar

Ella Kolbrún Kristinsdóttir, Lúndarháskóla, Svíþjóð.

Ingunn Hansdóttir, San Diego háskóla, BNA.

Meistararnemar

Anna Rós Jóhannesdóttir, Háskóla Íslands.

Atli Ágústsson, University of Strathclyde, Skotlandi.

Ásdís Kristjánsdóttir.

Eygló Ingadóttir Háskóla Íslands.

Hanna Lára Steinsson, Háskóla Íslands.

Hjördís B. Tryggvadóttir, Háskóla Íslands.

Margrét Gunnarsdóttir, Nottingham og Derbyháskóla, Bretlandi.

Margrét Sigurðardóttir, Háskóla Íslands.

Sigurlaug Hauksdóttir, Háskóla Íslands.

Smári Pálsson, Kaupmannahafnarháskóla, Danmörku.

Sólrun Ingbergsdóttir, Háskóla Íslands.

Sólrun Jónsdóttir, Háskóla Íslands.

Þórdís Á. Ingólfsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Finnsdóttir Th, Elklit A.

Posttraumatic Sequelae in a Community Hit by an Avalanche.

J Trauma Stress 2002; 15: 479-85.

Gardarsdóttir S, Kaplan S.

Validity of the Arnadóttir OT-ADL Neurobehavioral Evaluation (A-ONE): Performance in Activities of Daily Living and Neurobehavioral Impairments of Persons with Left and Right Hemisphere Damage.

Am J Occup Ther 2002; 56: 499-508.

Fræðslurit fyrir almenning

7 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

77 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

16 veggspjöld/ágrip.

Verðlaun

Lilja Harðardóttir ásamt Matthildi Ásmundsdóttur hlaut fyrstu verðlaun í samkeppni Tækniþróunar fyrir B.S. verkefni sitt við H.Í. Flugan – þróun á nýju hreyfiprófi til þess að meta hreyfistjórn í hálsi. Tækniþróun verðlaunar það B.S. verkefni H.Í. sem þykir fýsilegt til hagnýtingar.

Samstarfsaðilar

Northeastern University, Boston, Massachusetts, BNA.

Háskólinn í Colorado.

Hjartavernd.

Krabbameinsfélag Íslands.

Öldrunarráð Íslands.

Skólaskrifstofur á Seltjarnarnesi, Mosfellsbæ, Reykjavík,

Garðabæ, Reykjanesi og Akureyri.

ÖLDRUNARSVIÐ

Aðaláherslur í rannsóknum

Meðferð heilablaðra sjúklinga með hjálp hunda.
Starfsfólk og íbúar á hjúkrunarheimilum.
Öldrunarendurhæfing innan öldrunarlækninga.
Erfðarannsóknir Alzheimerssjúkdóms og langlífis.

Ritverk

Jónsson PV.

Syncope. In Encyclopedia of Aging. Erkerdt DJ (ed).
New York: Macmillan USA, 2002.

Hannesdóttir K, Snaedal J.

A study of the Alzheimer's Disease Assessment Scale-Cognitive
in an Icelandic elderly population.
Nord J Psychiatry 2002; 56: 201-6.

Hallgrímsdóttir HM, Snaedal J.

Ökumenn með heilabilun.
Læknablaðið 2002; 88: 303-6.

Jonsson A, Jonsson PV, Gustafson Y, Schroll M, Hansen FR, Saarela M,
Nygaard HA, Laake K, Valvanne J, Dehlin O.

Öldrunarendurhæfing innan öldrunarlækninga á Norðurlöndum.
Læknablaðið 2002; 88: 29-38.

Jonsson PV.

Disability and access to care of the elderly in Iceland. In
Biotechnology and Healthy Aging. Policy implications of new
research. OECD Publications, 2, 2002,
(00 2002 42 1 P) No. 81857 2002, 155-9.

Gudmundsson A, Helgason S, Guðbjörnsson B.

Forvarnir og meðferð beinþynningar af völdum sykurstera.
Klínískar leiðbeiningar.
Læknablaðið 2002; 88: 101-7.

Riley R, Carnes M, Gudmundsson A.

Outcomes and secondary prevention strategies
for male hip fractures.
Ann Pharmacother 2002; 36: 17-23.

Rantz M, Brunton B, Gudmundsdóttir H, Hjaltadóttir I,
Jensdóttir AB, Rook M.

International Field Test Results of the Observable Indicators of
Nursing Home Care Quality Instrument.
Int Nurs Revi 2002; 49: 234-42.

Fræðslurit fyrir almenning

5 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

20 erindi .

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

16 veggspjöld/ágrip.

BLÓÐBANKI

Aðaláherslur í rannsóknum

Grunnrannsóknir á sviði blóðmyndandi stofnfrumna og vefjaflokka (HLA), þróun og rannsóknir í þjónustu.

Doktorsnemi

Kristbjörn Orri Guðmundsson, Háskóla Íslands.

Meistararnemi

Ólafur Eysteinn Sigurjónsson, Háskóla Íslands.

Ritverk

Sigurjónsson OE, Guðmundsson KO, Haraldsdóttir V, Rafnar T, Guðmundsson S.

Flt3/Flk-2-ligand in synergy with thrombopoietin delays megakaryocyte development and increases the numbers of megakaryocyte progenitor cells in serum-free cultures initiated with CD34+ cells.

J Hematother Stem Cell Res 2002; 11: 389-400.

Guðmundsson KO, Sigurjónsson OE, Guðmundsson S, Goldblatt D, Weemaes CM, Haraldsson A.

Increased expression of interleukin-13 but not interleukin-4 in CD4+ cells from patients with the hyper-IgE syndrome.

Clin Exp Immunol 2002; 128: 532-7.

Sigurjónsson OE.

Megakaryocyte development in vitro: differentiation, ploidy and apoptosis.

Meistararitgerð. Háskóla Íslands, 2002.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

3 erindi.

Samstarfsaðilar

National Cancer Institute, BNA.

Clinical Immunology, Rigshospitalet, Osló.

Norwegian Bone Marrow Registry, Rigshospitalet, Osló.

Clinical Immunology, Division of Tissue Typing,

Uppsala University Hospital.

Rannsóknarstofa í sameindalíffræði, Læknagarði, HÍ.

BLÓÐMEINAFRÆÐI

Aðaláherslur í rannsóknnum

Rannsóknir á blæðingahneigð, illkynjuðum sjúkdómum og á járnöf fleðslu.

Meistaraneimar

Brynja R. Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.
Jónína Jóhannsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Magnusson MK, Meade KE, Nakamura R, Barrett AJ, Dunbar CE.
Activity of STI571 in chronic myelomonocytic leukemia with a platelet-derived growth factor beta receptor fusion oncogene.
Blood 2002; 100: 1088-91.

Bragadóttir G, Onundarson PT.
Factor-sparing use of the COX-2 inhibitor rofecoxib in haemophilia arthropathy.
Haemophilia 2002; 8: 828-33.

Vidarsson B, Mosher DF, Salamat MS, Isaksson HJ, Onundarson PT.
Progressive multifocal leukoencephalopathy after fludarabine therapy for low-grade lymphoproliferative disease.
Am J Hematol 2002; 70: 51-4.

Vidarsson B, Matthiasson P, Agnarsson BA, Onundarson PT.
Mesenteric panniculitis presenting with autoimmune haemolytic anaemia: A case report.
Acta Haematol 2002; 107: 35-7.

Kristinsson SY, Vidarsson B, Agnarsson BA, Haraldsdóttir V, Olafsson O, Johannesson GM, Eyjolfsson GI, Bjornsdóttir J, Onundarson PT, Reykdal S.
Epidemiology of hairy cell leukemia in Iceland.
Hematol J 2002; 3: 145-7.

O'Neill BP, Blondal H, Yang P, Sigvaldason H, Jenkins RB, Kimmel DW, Scheithauer BW, Rocca WA, Bjornsson J, Tulinius H.
Risk of cancer among relatives of patients with glioma.
Cancer Epidemiol Biomarkers Prev 2002; 11: 921-4.

Borkowski A, Younge BR, Szweda L, Mock B, Bjornsson J, Moeller K, Goronzy JJ, Weyand CM.
Reactive nitrogen intermediaries in giant cell arteritis: selective nitration of neocapillaries.
Am J Pathol 2002; 161: 115-23.

Moro MH, Zegarra-Moro OL, Bjornsson J, Hofmeister EK, Bruinsma E, Germer JJ, Persing DH.
Increased arthritis severity in mice coinfecting with *Borrelia burgdorferi* and *Babesia microti*.
J Infect Dis 2002; 86: 428-31.

Cantwell RV, Aviles RJ, Bjornsson J, Wright RS, Freeman WK, Oh JK, Hoyer JD, Markovic S, Jaffe AS.

Cardiac amyloidosis presenting with elevations of cardiac troponin I and pectoris.
Clin Cardiol 2002; 25: 33-7.

Ogmundsdóttir HM, Hilmarsdóttir H, Astvaldsdóttir A, Johannsson JH, Holbrook WP.

Oral lichen planus has a high rate of TP53 mutations. A study of oral mucosa in Iceland.
Eur J Oral Sci 2002; 110: 192-8.

Rozenblum E, Vahteristo P, Sandberg T, Bergthorsson JT, Syrjakoski K, Weaver D, Haraldsson K, Johannsdóttir HK, Vehmanen P, Nigam S, Golberger N, Robbins C, Pak E, Dutra A, Gillander E, Stephan D, Bailey-Wilson J, Hank Juo S-H, Kainu T, Arason A, Barkardóttir RB, Nevanlinna H, Borg A, Kallioniemi O-P.

A genomic map of a 6-Mb region at 13q21-q22 implicated in cancer development: identification and characterization of candidate genes.
Hum Genet 2002; 110: 111-21.

Wallby L, Janerot-Sjoberg B, Steffensen T, Broqvist M.

T lymphocyte infiltration in non-rheumatic aortic stenosis: a comparative descriptive study between tricuspid and bicuspid aortic valves.
Heart 2002; 88: 348-51.

Refaai MA, Nguyen PN, Steffensen TS, Evans RJ, Cluette-Brown JE, Laposata M.

Liver and adipose tissue fatty acid ethyl esters obtained at autopsy are postmortem markers for premortem ethanol intake.
Clin Chem 2002; 48: 77-83.

Agnarsdóttir M, Gunnlaugsson O, Orvar K, Birgisson S, Cariglia N, Thorgeirsson T, Jonasson JG.

Collagenous colitis and lymphocytic colitis in Iceland.
Dig Dis Sci 2002; 7: 1122-8.

Petursdóttir TE, Hafsteinsdóttir SH, Jonasson JG, Moller PH, Thorsteinsdóttir U, Huiping C, Egilsson V, Ingvarsson S.

Loss of heterozygosity at the FHIT gene in different solid human tumours and its association with survival in colorectal cancer patients.
Anticancer Res 2002; 22: 3205-12.

Ingvarsson S, Sigbjornsdóttir BI, Huiping C, Hafsteinsdóttir SH, Ragnarsson G, Barkardóttir RB, Arason A, Egilsson V og Bergthorsson JT.

Mutation analysis of the CHK2 gene in breast carcinoma and other cancers.
Breast Cancer Res 2002; 4: R4.

Tulinius H, Olafsdóttir GH, Sigvaldason H, Arason A, Barkardóttir RB, Egilsson V, Ogmundsdóttir HM, Tryggvadóttir L, Gudlaugsdóttir S, Eyfjord JE.

The effect of a single BRCA2 mutation on cancer in Iceland.
J Med Genet 2002; 39: 457-62.

RANNSÓKNARSTOFNUN LSH

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

13 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

13 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Samvinna við íslenska vísindamenn utan LSH, svo sem í líftækni-fyrirtækjum og við vísindamenn á háskólastofnunum beggja vegna Atlantshafsins.

Urður Verðandi Skuld.

Baxter Biomedical og Dade-Behring.

NIH (NCI).

Verðlaun

Bergljót Halldórsdóttir, meinataekni: Verðlaun fyrir vísindarannsóknir á blóði, þvagi, saur og á hinum ýmsu líkamsvökum, aðallega fyrir smásjárrannsóknir á þvagi m.t.t. þvagfæra- og nýrnasjúkdóma. Vísindaverðlaun Alþjóðasamtaka meinataekna. Alþjóðamót meinataekna, Orlando, ágúst 2002.

MEINEFNAFRÆÐIDEILD

Aðaláherslur í rannsóknum

Notkun geislavirkra efna til greiningar og meðferðar sjúkdóma. Þróun aðferða s.s. að finna „varðeitil“ brjóstakrabbameins.

Meistararnemi

Gunnlaug Hjaltadóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Olafsson I.

Ráðstefnuhald á Íslandi. Ritstjórnargrein, Læknablaðið 2002; 88: 711.

Bjornsson J.

The autopsy in quality control. Histopathology 2002; 41: 202-4.

Bjornsson J.

Ristilkrabbamein í Íslendingum. Læknablaðið 2002; 88: 475-6.

Jonasson L, Hallgrímsson J, Jonsson T, Moller PH, Theodors A, Sigvaldason H, Jonasson JG.

Ristilkrabbamein á Íslandi 1955-1989.

Rannsókn á lifun með tilliti til ýmissa meinafræðilegra þátta. Læknablaðið 2002; 88: 479-87.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

2 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

13 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Rannsóknastofnun Hjartaverndar.

Nordic Committee for External Quality Assurance Programmes in Laboratory medicine.

RANNSÓKNARSTOFNUN LSH

SÝKLAFRÆÐIDEILD

Aðaláherslur í rannsóknnum

Bakteríusýkingar í húð og tengsl við sveppasýkingar á fótum. Faraldsfræði iðrasýkinga og íhlutandi aðgerðir. Faraldsfræði meningókokka á Íslandi. Faraldsfræði sýklalyfjaónæmis og íhlutandi aðgerðir til að draga úr sýkingum og lyfjaónæmi hjá börnum. Meingerð ífarandi sveppasýkinga í dýramódeli og blönduðum blóðsýkingum af völdum sveppa. Rannsóknir í dýramódelum á virkni og skömmtun sýklalyfja. Sameindafaraldsfræði penicillín ónæmra pneumókokka og eryþrómýsín ónæmra streptókokka. Uppruni og áhættuþættir kampylóbaktærisýkinga í mönnum. Ættlægni ífarandi sýkinga af völdum hjúpaðra baktería.

Doktorsnemar

Sigurður E. Vilhelmsson, Háskóla Íslands.
Sigrún Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.
Vilhjálmur Ari Arason, Háskóla Íslands.

Meistararnemi

Sigurður Magnason, Háskóla Íslands.

Ritverk

- Bergsson G, Steingrímsson O, Thormar H.
Bactericidal effects of fatty acids and monoglycerides on *Helicobacter pylori*.
Int J Antimicrob Agents 2002; 20: 258-62.
- Hjaltested EK, Guðmundsdóttir S, Jonsdóttir K, Kristinsson KG, Steingrímsson O, Kristjánsson M.
Listeriosis in Iceland, 1978-2000: a description of cases and molecular epidemiology.
Scand J Infect Dis 2002; 34: 735-41.
- Eisen DP, Bartley PB, Hope W, Sigmundsdóttir G, Pehrson C, Larsson L, Christensson B.
Urine D-arabinitol/L-arabinitol ratio in diagnosing *Candida* infection in patients with haematological malignancy and HIV infection.
Diagn Microbiol Infect Dis 2002; 42: 39-42.
- Lindsay EA, Lawson AJ, Walker RA, Ward LR, Smith HR, Scott FW, O'Brien SJ, Fisher JS, Crook PD, Wilson D, Brown DJ, Hardardóttir H, Wannet WJ, Tschape H, Threlfall EJ.
Role of electronic data exchange in an international outbreak caused by *Salmonella enterica* serotype Typhimurium DT204b.
Emerg Infect Dis 2002; 8 :732-4.
- Sa-Leao R, Vilhelmsson SE, de Lencastre H, Kristinsson KG, Tomasz A.
Diversity of penicillin-nonsusceptible *Streptococcus pneumoniae* circulating in Iceland after the introduction of penicillin-resistant clone Spain(6B)-2.
J Infect Dis 2002; 186: 966-75.

Miragaia M, Couto I, Pereira SF, Kristinsson KG, Westh H, Jarlov JO, Carrico J, Almeida J, Santos-Sanches I, de Lencastre H.

Molecular characterization of methicillin-resistant *Staphylococcus epidermidis* clones: evidence of geographic dissemination.
J Clin Microbiol 2002; 40: 430-8.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

17 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

11 veggspjöld/ágrip.

Samstarfsaðilar

Tilraunastöð HÍ í meinafræði að Keldum, Hollustuvernd ríkisins, Rannsóknastofnun fiskiðnaðarins, Embætti yfirdýralæknis, Sóttvarnalæknir, Landlæknir, Heilsugæslustöðvar í Reykjavík og á landsbyggðinni, Raunvísindadeild HÍ, Íslensk erfðagreining, Erlendir samstarfsmenn eru frá Bandaríkjunum, Svíþjóð, Bretlandi, Portúgal, Danmörku, Noregi, Litháen, Frakklandi, Þýskalandi og Kanada.

RANNSÓKNARSTOFNUN LSH

ÓNÆMISFRÆÐIDEILD

Aðaláherslur í rannsóknunum

Bólusetningar og verndandi ónæmi gegn lungnabólgu- og heilahimnubólguþakkerium.

Framvirk rannsókn á orsökum og meingerð iktsýki.

Frumustjórnun ónæmissvara og sjálfónæmi.

Hlutdeild magnakerfis í kransæða- og fléttusjúkdómum.

Krónískir bólgusjúkdómar og skortur á Manose Binding Lectin.

Meðfæddir ónæmisgallar, IgA skortur.

Ófnæmi; áhrif umhverfis og erfða.

Ónæmiskerfi nýbura; þróun nýrra leiða til verndar ungvíðis gegn sýkingum.

Orsakir og meingerð psoriasis.

Doktorsnemar

Eiríkur Sæland, Háskólinn í Utrecht, Hollandi.

Hávard Jakobsen, Háskóla Íslands.

Hekla Sigmundsdóttir, Háskóla Íslands.

Jóhann Elí Guðjónsson, Háskóla Íslands.

Sædis Sævarsdóttir, Háskóla Íslands.

Meistararnemar

Brenda C. Adarna, Háskóla Íslands.

Gunnhildur Ingólfsdóttir, Háskóla Íslands.

Margrét Yrsa Richter, Háskóla Íslands.

Perla Þorbjörnsdóttir, Háskóla Íslands.

Stefanía P. Bjarnarson, Háskóla Íslands.

Valdis Manfreðsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Arason GJ, Geirsson AJ, Kolka R, Vikingsdóttir T, Valdimarsson H.

Deficiency of complement-dependent prevention of immune precipitation in systemic sclerosis.

Ann Rheum Dis 2002; 61: 257-60.

Arinbjarnarson S, Valdimarsson H.

Generation of heterohybridomas secreting human immunoglobulins; pokeweed mitogen prestimulation is highly effective but phytohemagglutinin drives most B cells into apoptosis.

J Immunol Methods 2002; 259:139-48.

Guðjónsson JE, Karason A, Antonsdóttir AA, Runarsdóttir EH, Gulcher JR, Stefánsson K, Valdimarsson H.

HLA-Cw6-positive and HLA-Cw6-negative patients with Psoriasis vulgaris have distinct clinical features.

J Invest Dermatol 2002; 118: 362-5.

Jakobsen H, Bjarnarson S, Giudice GD, Moreau M, Siegrist C-A, Jonsdóttir I.

Intranasal immunization with pneumococcal conjugate vaccines with LT-K63, a nontoxic mutant of heat-labile enterotoxin as adjuvant, rapidly induces protective immunity against lethal pneumococcal infections in neonatal mice.

Infect Immun 2002; 70: 1443-52.

Sigurdardóttir ST, Ingólfsdóttir G, Davídsdóttir K, Guðnason T, Kjartansson S, Kristinsson KG, Bailleux F, Leroy O and Jonsdóttir I.

Immune Response to Octavalent Diphtheria and Tetanus Conjugated Pneumococcal Vaccines is Serotype- and Carrier-Specific: The Choice for a Mixed Carrier Vaccine.

Pediatr Infect Dis J 2002; 21: 548-54.

Jonsson S, Vidarsson G, Valdimarsson H, Schiffman G, Schneerson R, Jonsdóttir I.

Vaccination of Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease with a Pneumococcus type 6B Tetanus Toxoid Conjugate Vaccine.

Eur Respir J 2002; 20: 813-8.

Fræðslurit fyrir almenning

4 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

33 erindi.

Veggspjöld/ágrip á ráðstefnum

26 veggspjöld/ágrip.

Verðlaun

Brynja Gunnlaugsdóttir. Lyflæknaþing, Ísafirði, maí 2002.

Verðlaun vísindaráðs þingsins.

Sædis Sævarsdóttir. Lyflæknaþing, Ísafirði maí 2002.

Verðlaun fyrir besta framlag unglæknis.

Samstarfsaðilar

National Institute of Health, Bethesda, MD. USA.

Tilraunastöð H.I. Keldum v/Vesturlandsveg.

Íslensk erfðagreining.

Hjartavernd.

Háskólarnir í Höfðaborg, Louisville, Kentucky, Búdapest, Mainz,

Uppsölum, Stokkhólmi, Napolí, Bologna, Aþenu, London, München,

Köln, Milanó og Zürich, Genf, Birmingham, Alabama.

Statens Serum Institut, Danmörku.

Aventis Pasteur, Frakklandi og Kanada.

Chiron Vaccines, Ítalíu.

Háskólasjúkrahúsið í Utrecht, Hollandi.

Institute Pasteur-Lille, Frakklandi.

Pierre-Fabre, Frakklandi.

Wyeth-Lederle Vaccines, Bandaríkjunum.

Heilsugæslustöðin Borgum Kópavogi.

Heilsugæslustöðin Sólvangi, Hafnarfirði.

Miðstöð heilsuverndar barna, Barónsstíg.

RANNSÓKNARSTOFNUN LSH

VEIRUFRAEÐIDEILD

Aðaláherslur í rannsóknum

Aðaláherslur í rannsóknum: Grunn-, faraldsfræðilegar og klínískar rannsóknir á veiru- og smitsjúkdómum. Sameindafaraldsfræði og þróun lífrabólguveiru B og C. Faraldsfræði respiratory syncytial veiru, enteroveira, caliciveira og adenoveira. Algengi mótefna gegn ýmsum veirum á Íslandi. Rannsóknir á hrossaveirum.

Ritverk

Torfason EG, Guðnadóttir S.

Polymerase chain reaction for laboratory diagnosis of orf virus infections.

J Clin Virol 2002; 24: 79-84.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

11 erindi .

Veggspjöld/ágríp á ráðstefnum

6 veggspjöld/ágríp.

Samstarfsaðilar

Veirufræðideildir Háskólasjúkrahússins í Málmei.

Karolínka Institutet í Stokkhólmi í Svíþjóð.

Tilraunastöð Háskólans í meinafræði að Keldum.

Krabbameinsfélag Íslands.

Lyfjafræðideild Háskóla Íslands.

Centers for Disease Control and Prevention, Atlanta, BNA.

SKRIFSTOFA FJÁRREIÐNA OG UPPLÝSINGA

Aðaláherslur í rannsóknum

Kostnaðarskýrslur á LSH, nýtt fjármögnunarkerfi og samanburðagreiningar

Meistararnemar

Ágústa B Herbertsdóttir, Manchesterháskóla, Bretlandi.
Guðmundur I. Bergbórsson, Háskóla Íslands.
Guðrún Björg Sigurbjörnsdóttir,
Norræni heilsháskólinn, Gautaborg, Svíþjóð.
Helga H Bjarnadóttir, Háskóla Íslands.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

12 erindi.

Samstarfsaðilar

Nord DRG Centrum, Uppsalir Svíþjóð,
CPK Centrum Stokkhólmi Svíþjóð.
Heilbrigðisráðuneyti og fjármálaráðuneyti.
Landlæknisembættið.
Hagstofa Íslands.
Eurostat-System of Health Account.

SKRIFSTOFA STARFSMANNAMÁLA

Aðaláherslur í rannsóknum

Starfsánægja, liðan í starfi, stjórnun og gæði þjónustu. Heilsusamlegt umhverfi fyrir starfsmenn og sjúklinga.

Doktorsnemi

Sigrún Gunnarsdóttir, London School of Hygiene & Tropical Medicine.

Fræðslurit fyrir almenning

1 fræðslurit.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

11 erindi.

Samstarfsaðilar

Karolinska sjúkhuset, Stokkhólmi, Svíþjóð.

Helse Midt-Norge, Universitetssykehuset St. Olavs Hospital og Det medisinske fakultet, NTNU, Þrándheimi.

Azienda Ospedaliera di Padova, Ítalíu.

Félag kvenna í læknastétt á Íslandi.

Magnet Hospital rannsóknir.

Centre for Policy in Nursing, London, Bretlandi.

University of Pennsylvania, Bandaríkjunum.

ÞRÓUNARSKRIFSTOFA HJÚKRUNAR

Aðaláherslur í rannsóknnum

Notkun flokkunarkerfa í hjúkrun, skráning hjúkrunar og árangursmælingar í heilbrigðisþjónustu.

Doktorsnemi

Ásta Thoroddsen, Örebro háskólanum, Svíþjóð.

Meistararnemar

Elísabet Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.

Jónína Erlendsdóttir, Háskóla Íslands.

Guðrún Guðmundsdóttir, Háskóla Íslands.

Ritverk

Guðmundsdóttir E.

Tölvustudd fræðsla og stuðningur í hjúkrun.

Ari Nystii og Herdís Sveinsdóttir (ritstjórar)

Framtíðarsýn í Heilsugæslu. Háskólaútgáfan, Reykjavík; 2002.

Thoroddsen A.

Skráning hjúkrunar - handbók, 3. útgáfa.

Landlæknisembættið, Reykjavík; 2002.

Thoroddsen A, Delaney C, Ehnfors M. og Ruland C.

Nursing and IT: A Nordplus network. International collaboration through net-based distance education. In Bernd Waachter (editor) The Virtual Challenge to International Cooperation in Higher Education. A Project of the Academic Cooperation Association. ACA Papers on International Cooperation in Education. Bonn, Lemmens, 2002: 67-72.

Guðmundsdóttir E, Delaney C. and Thoroddsen A.

Nursing sensitive Patient Outcomes (NOC) at Landspítali - University Hospital in Iceland.
University of Iceland, Reykjavík; 2002.

Thoroddsen A, Thorarinsdóttir K.

Samræmt fagmál í hjúkrun: notkun hjúkrunargreininga í klínisku starfi.

Tímarit hjúkrunarfræðinga 2002; 78: 14-20.

Thoroddsen A, Thorsteinsson HS.

Nursing taxonomy across the Atlantic Ocean:
Congruence between nurses' charting and the NANDA taxonomy.
J Adv Nurs 2002; 37: 372-81.

Erindi á ráðstefnum og fyrir faghópa

15 erindi.

